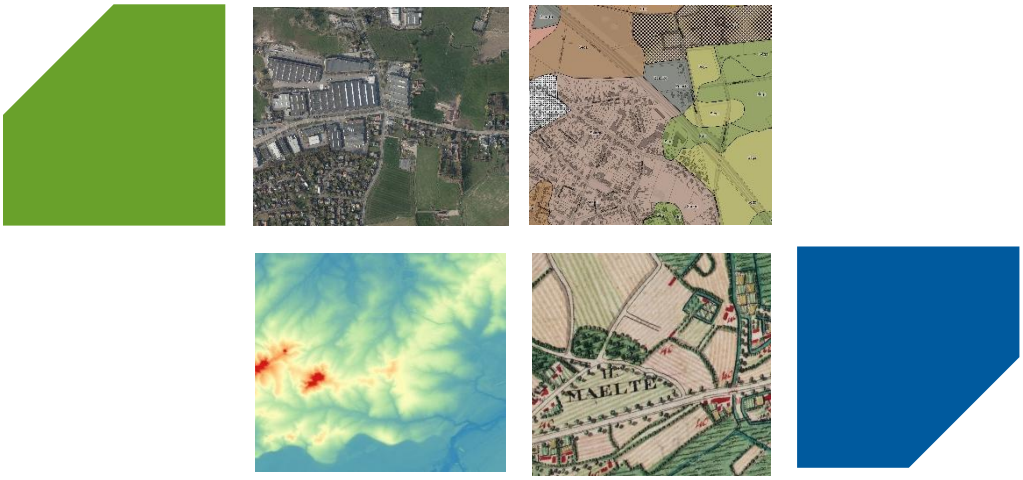
ARCHEOLOGIENOTA STATIONSPLEIN 1 TE BEVERE (STAD OUDENAARDE)

DEEL 1 VERSLAG VAN RESULTATEN

ABO Archeologische Rapporten 2686

ABO CONSULTANCY

Mevrouwhofstraat 1a

3511 Hasselt

Projectcode:

Intern: 44960

Extern: P-22-3115

AOE: 2026I154

COLOFON & ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Titel	Archeologienota Stationsplein 1 te Oudenaarde
Projectleider	Sander Milis
Auteur(s)	Sander Milis
Kwaliteitscontrole	Daan Broeckmans
Projectcodes	Intern: 44960
	Extern: P-22-3115
	Agentschap Onroerend Erfgoed: 2026I154

Locatie	Stationsplein 1, 9700 Oudenaarde
Kadaster	Oudenaarde, OUDENAARDE 8 AFD/BEVERE, B, 45508B0095/00W002, 45508B0095/00X002, 45508B0120/03_000 & 45508B0120/04A000
Risico bommenkaart	Hoge kans
Oppervlakten	Betrokken percelen: 18.949,84m²
	Projectgebied: 6.535,50m²
	Geplande bodemingreep: 3.835,22m²
	Lengte lijntracé: Nvt
	Onderzoeksgebied: 3.668,00m²
Advies	archeologisch vooronderzoek

Plaats en datum	Hasselt , 2 oktober 2026
Reeks en nummer	ABO archeologische rapporten 2686 / ISSN 2406-3940
Wettelijk depot	ABO nv (Aartselaar)

©ABO nv. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

RAPPORTFICHE

Template
T_ARC_R_Archeologienota

Versies		
Versie	*Datum*	*Status*
v0	10/09/2026	Interne draft
v1	02/10/2026	Externe draft
v2	02/10/2026	Definitieve versie

Projectteam		
Functie	*Naam*	*Handtekening*
Projectleider	Sander Milis	Sander Milis (Signature) Digitaal ondertekend door Sander Milis (Signature) Datum: 2026.10.02 12:32:37 +02'00'
Projectteam	Sander Milis	
Kwaliteitscontrole	Daan Broeckmans, gelezen en gereviseerd op 01/10/2026	

INHOUDSOPGAVE

DEEL 1 Verslag van resultaten 1

1 Inleiding 6
1.1 Wettelijk kader 6
1.2 Afbakening van het projectgebied 6
1.3 Doel van het onderzoek en onderzoeksstrategie 7
2 Aard van de bedreiging 8
2.1 Huidige situatie 8
2.2 Toekomstige situatie 8
2.3 Synthese aard van de bedreiging 12
3 Landschappelijke analyse 13
3.1 Topografische situering 13
3.2 Bodemkundige situering 15
3.3 Synthese landschappelijke analyse 18
4 Archeologische voorkennis 19
4.1 Historische achtergrond 19
4.2 Erfgoedwaarden 20
4.3 Archeologische data 21
4.4 Cartografische en iconografische bronnen 27
4.5 Orthofotografische en topografische bronnen vanaf 1900 31
4.6 Synthese archeologische voorkennis 34
5 Besluit 35
5.1 Potentieel tot kennisvermeerdering 35
5.2 Afweging noodzaak verder vooronderzoek 36
6 Bibliografie 37
7 Lijsten 38
7.1 Lijst van figuren 38
7.2 Lijst van tabellen 39

DEEL 2 Programma van maatregelen 40

1 Inleiding 41
2 Gemotiveerd advies 43
2.1 Algemeen 43
2.2 Afweging onderzoeksmethode 43
2.3 Type traject 44
2.4 Actoren 44
2.5 Overzicht maatregelen 45
3 Methodologie en onderzoeksstrategie 46
3.1 Stap 1 – Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem in de vorm van landschappelijk bodemonderzoek (verplicht) 46
3.2 Stappen 2 tot 4 – Vooronderzoek in functie van steentijd artefactensites (voorwaardelijk) 47
3.3 Stap 5 – Vooronderzoek met ingreep in de bodem in de vorm van proefsleuven (voorwaardelijk) 53
4 Bijkomende bepalingen 57
4.1 Randvoorwaarden 57
4.2 Vondstmelding 58
4.3 Bewaring en deponering van vondsten 58

4.4 Criteria voor het niet uitvoeren van de voorziene onderzoeksmethoden 58
4.5 Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code Goede Praktijk 59
4.6 CTE (Conventionele en Toxische Explosieven)-risico.....59
5 Bibliografie.....60

1 INLEIDING

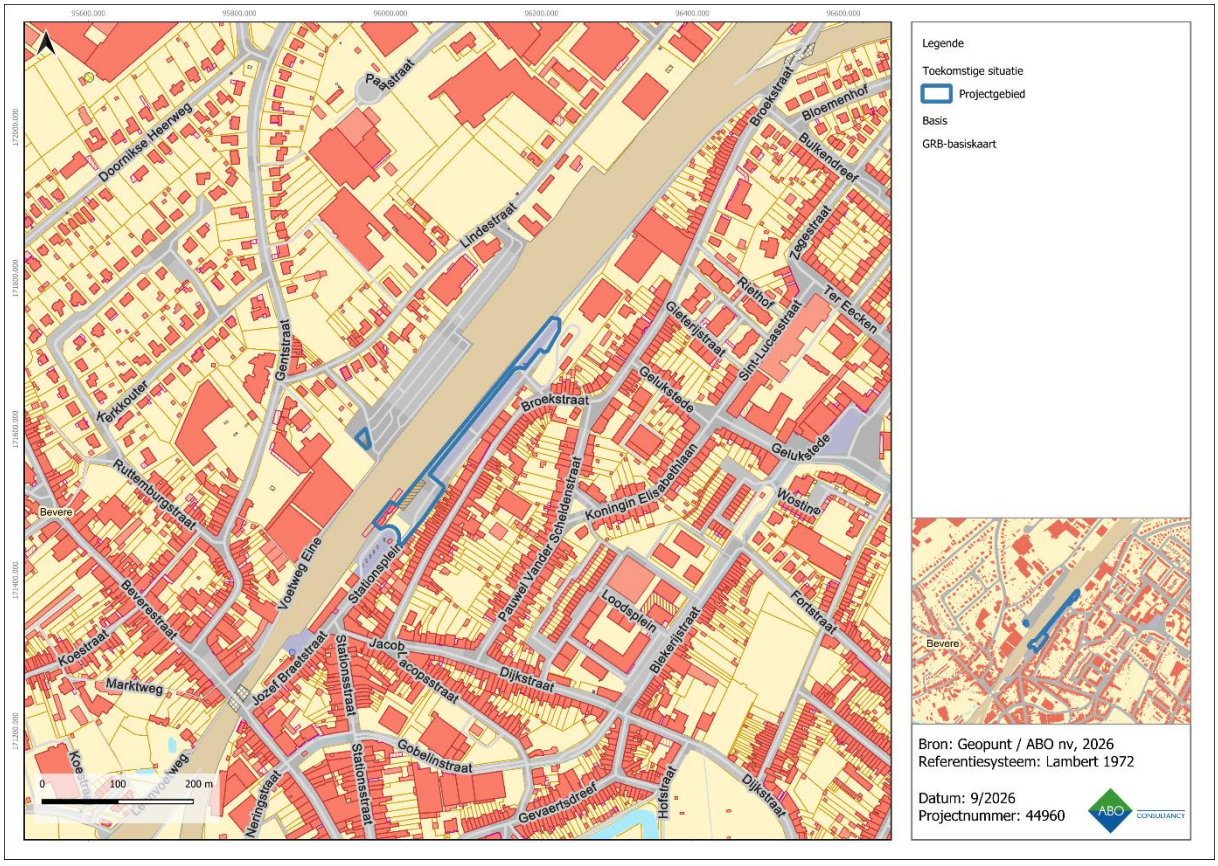
1.1 WETTELIJK KADER

Deze archeologienota kwam tot stand in opdracht van de initiatiefnemer van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen. De geplande werkzaamheden van 3.835,22m² aan de Stationsplein 1 te Bevere (deelgemeente van Oudenaarde) houden de sloop van het bestaande stationsgebouw en bouw van een nieuw stationsgebouw en omringende omgevingsaanleg in en worden beschouwd als een ingreep in de bodem. In totaal beslaat het projectgebied een oppervlakte van ca. 6.535,50m².

Het projectgebied valt buiten een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt (GGA-zone). Verder bevindt het zich buiten een definitief of tijdelijk beschermde archeologische site en buiten een vastgestelde archeologische zone. De geplande werken hebben betrekking op een zone (gedeeltelijk) gelegen in woon- of recreatiegebied. Doordat de oppervlakte van de percelen waarop deze werken van toepassing zijn de 3.000 m² overschrijdt en de geplande werken meer dan 1.000 m² zullen inhouden, moet er in het kader van het Onroerend Erfgoeddecreet, voorafgaand aan een omgevingsvergunning, een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet). Het bureauonderzoek moet uitwijzen of een onderzoek met ingreep in de bodem mogelijk en wenselijk is voor het projectgebied.

1.2 AFBAKENING VAN HET PROJECTGEBIED

Het projectgebied komt overeen met delen van percelen 45508B0095/00W002, 45508B0095/00X002, 45508B0120/03_000 & 45508B0120/04A000 (Oudenaarde, afdeling OUDENAARDE 8 AFD/BEVERE, sectie B) en een grote oppervlakte aan openbaar domein dat gelegen is aan de Stationsplein 1 (Figuur 1).

Figuur 1: GRB basiskaart met aanduiding van het projectgebied

1.3 DOEL VAN HET ONDERZOEK EN ONDERZOEKSSTRATEGIE

Deze archeologienota heeft als doel een inschatting te maken van het potentieel tot kennisvermeerdering. De onderzoeksstrategie bestaat uit drie delen:

- in hoofdstuk 2 wordt aan de hand van de gekende huidige situatie en de geplande werkzaamheden een impactanalyse gemaakt om te bepalen of het bodemarchief bedreigd wordt;
- in hoofdstuk 3 wordt het projectgebied op basis van ontsloten landschappelijke gegevens in een breder landschappelijk kader geplaatst, indien nodig aangevuld met resultaten uit landschappelijke boringen of controleboringen;
- in hoofdstuk 0 wordt met behulp van ontsloten historische, cartografische en archeologische gegevens het archeologisch potentieel van het projectgebied verder in kaart gebracht.

Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt in het besluit een advies geformuleerd omtrent een eventueel archeologisch vooronderzoek, een vervolgonderzoek (in de vorm van een opgraving), een *in situ* bewaring of 'geen maatregelen'.

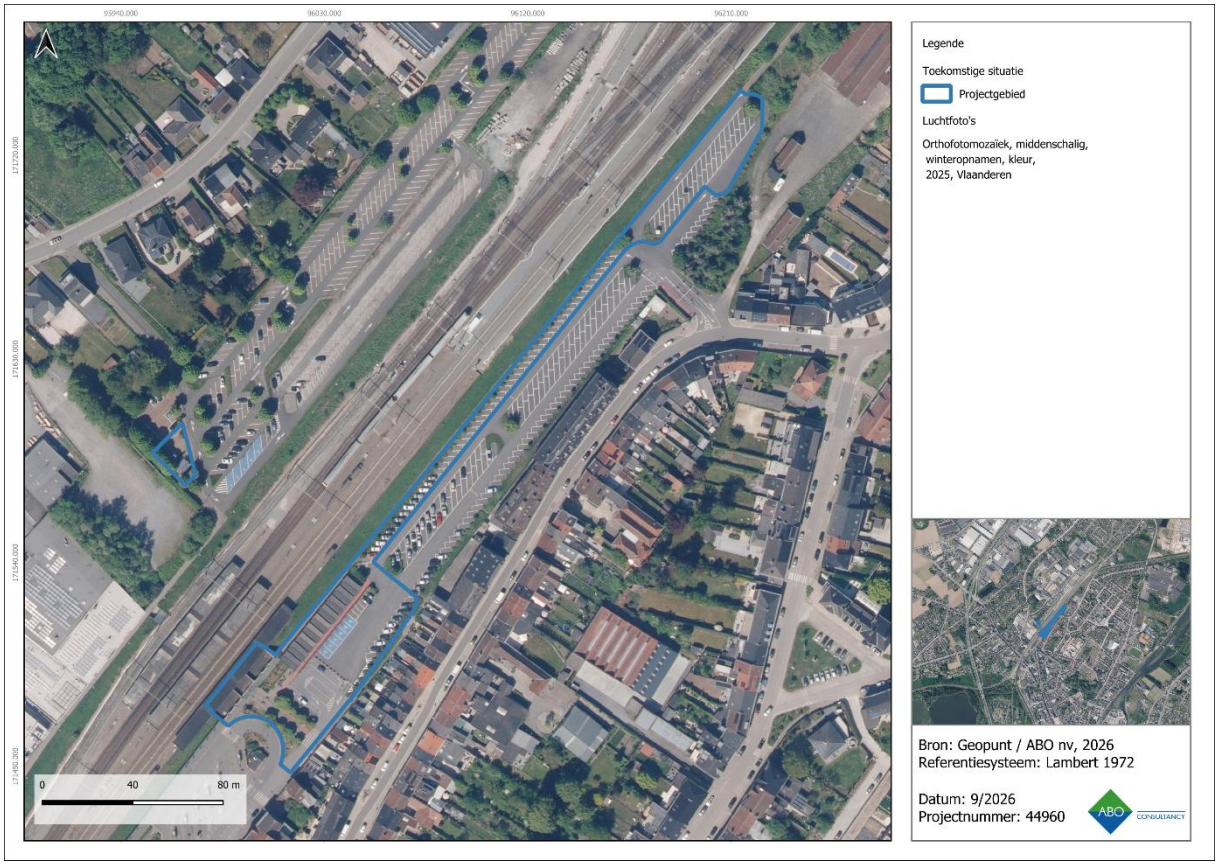
2 AARD VAN DE BEDREIGING

2.1 HUIDIGE SITUATIE

De plannen van de bestaande toestand en de ontwerpplannen van de nieuwe situatie die zijn aangeleverd door de initiatiefnemer zijn als aparte bijlage toegevoegd aan deze archeologienota om de leesbaarheid te garanderen.

Het projectgebied bestaat uit twee niet-aaneengesloten terreinen gelegen aan weerszijden van een spoorbundel. De zone ten oosten van de spoorbundel is veruit het grootste en vormt een langgerekt tracé (6.278,63m²). In het zuidwesten is het huidige stationsgebouw en omringende fietsenstalling aanwezig. Het grootste deel van deze zone bestaat uit verhardingen (parking) met verspreid kleine groenzones.

De zone ten westen van de spoorbundels is een pak kleiner en heeft de vorm van een trapezium. Deze zone is heden volledig verhard (256,87m²). Voor zowel bebouwing als verhardingen op beide terreinen zijn de dieptes van de recente verstoringen niet gekend.

Figuur 2: Meest recente orthofoto (2025) met aanduiding van het projectgebied

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.2.1 ALGEMENE BESCHRIJVING

De initiatiefnmer plant de volledige sloop van het bestaande stationsgebouw. Verder wordt ook de omgevingsaanleg binnen het projectgebied aangepast. Er vinden geen bodemingrepen plaats binnen de volledige oppervlakte van het projectgebied. Om de leesbaarheid van de impact van de geplande werkzaamheden te vergroten, werd ervoor gekozen om bij overlappende bodemingrepen enkel de diepste lokale bodemingreep te bespreken.

Voor de sloop van het bestaande **stationsgebouw** en de bouw van het nieuwe wordt een uitgraving tot maximaal 1,50m-mv beoogd binnen een oppervlakte van 555,71m². Binnen het nieuwe gebouw wordt een lift gerealiseerd met een liftput waarvoor een maximale uitgraving tot op 2,50m-mv wordt voorzien binnen een oppervlakte van 9,21m²

Voor de sloop van de **fietsenstallingen** en de bouw van de nieuwe naast het stationsgebouw worden lokale uitgravingen tot maximaal 1,50m-mv beoogd binnen een oppervlakte van 573, 23m². Voor de aanleg van een nieuw **fietspad** langs het spoor wordt een uitgraving tot 1,00m-mv beoogd binnen een oppervlakte van 1.258,81m² op een tracé van 5m breed. Eenzelfde diepte wordt beoogd voor aanleg van de nieuwe **fietsenstalling** ten westen van de spoorbundel binnen een oppervlakte van 256,87m².

Verschillende **verhardingen worden uitgebroken** waarvoor een maximale bodemingreep tot 1,00m-mv wordt beoogd binnen een oppervlakte van 1.056,54m². Rekening houdend met alle andere bodemingrepen vormen **nieuw aan te leggen verhardingen** de diepste geplande bodemingreep binnen een oppervlakte van 77,98m². Voor deze verhardingen wordt een diepte van 0,53m-mv beoogd. **Nieuwe wadi's** vormen binnen een oppervlakte van 47,76m² de diepste geplande bodemingreep met een diepte van 0,40m-mv.

Een **nieuwe septische put** wordt aangelegd met een oppervlakte van 3,40m² en een **nieuwe regenwaterput** met een oppervlakte van 6,93m². Voor deze in oppervlakte beperkte bodemingrepen wordt een verstoringsdiepte van minimaal 2,00m-mv beoogd.

Tot slot vinden ook **cosmetische ingrepen** plaats waarvoor geen bodemingrepen vereist zijn. Hieronder vallen onder meer het verwijderen en aanbrengen van wegmarkeringen of aanbreng van lichte bovengrondse structuren zonder funderingen. Deze worden niet besproken in het rapport maar wel, soms fel gekleurd, getoond op de inplantingsplannen van de initiatiefnemer.

2.2.2 IMPACTANALYSE

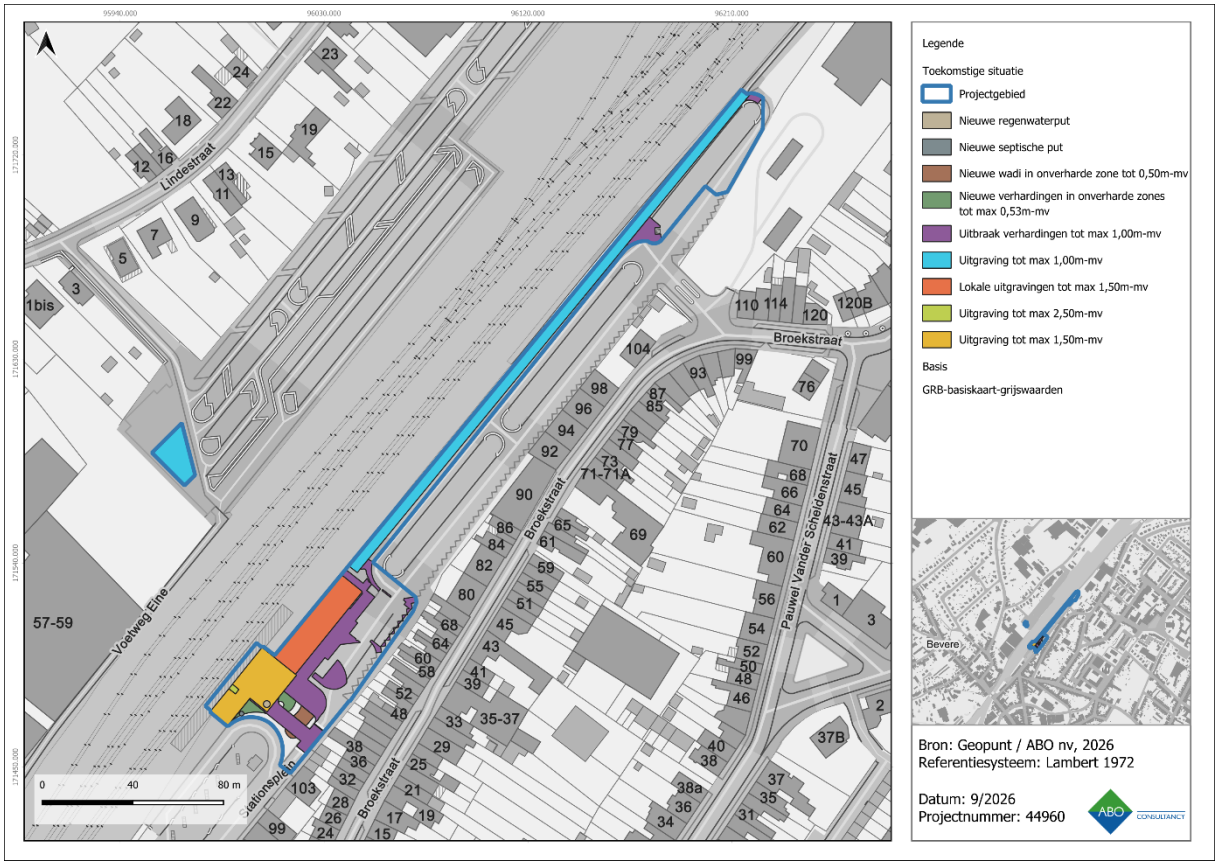
Het projectgebied is gelegen langs de spoorweg aan het station. De kans op aanwezige bodemverstoringen is groot. De diepte van die verstoringen zijn echter niet gekend. Bijgevolg kan niet worden uitgesloten dat de geplande bodemingrepen dieper zullen reiken dan bestaande verstoringen en hierbij archeologische resten in de bodem kunnen beschadigen of zelfs vernietigen. Verschillende geplande uitgravingen ten oosten van de spoorbundel vormen een grote aaneengesloten oppervlakte waarbinnen vlakdekkend bodemingrepen vanaf 0,40m-mv tot zelfs 2,50m-mv zullen plaatsvinden. De geplande bodemingrepen kunnen mogelijk archeologische resten in de bodem verstoren. Waar een voldoende grote aaneengesloten oppervlakte aan bodemingrepen aanwezig is, kan archeologisch vooronderzoek leiden tot kenniswinst.

Hoewel bepaalde bodemingrepen mogelijk schade kunnen toebrengen aan archeologisch relevante horizonten, vinden ze plaats binnen kleine en niet aaneengesloten oppervlaktes. Voorbeelden hiervan zijn de nieuwe fietsenstalling ten westen van de spoorbundel en kleine oppervlaktes aan te verwijderen verharding. Rekening houdend met een reële kans aan aanwezige bodemverstoringen wordt gesteld dat binnen dergelijke zones slechts een kleine kans op kennisvermeerdering geldt bij archeologisch vooronderzoek.

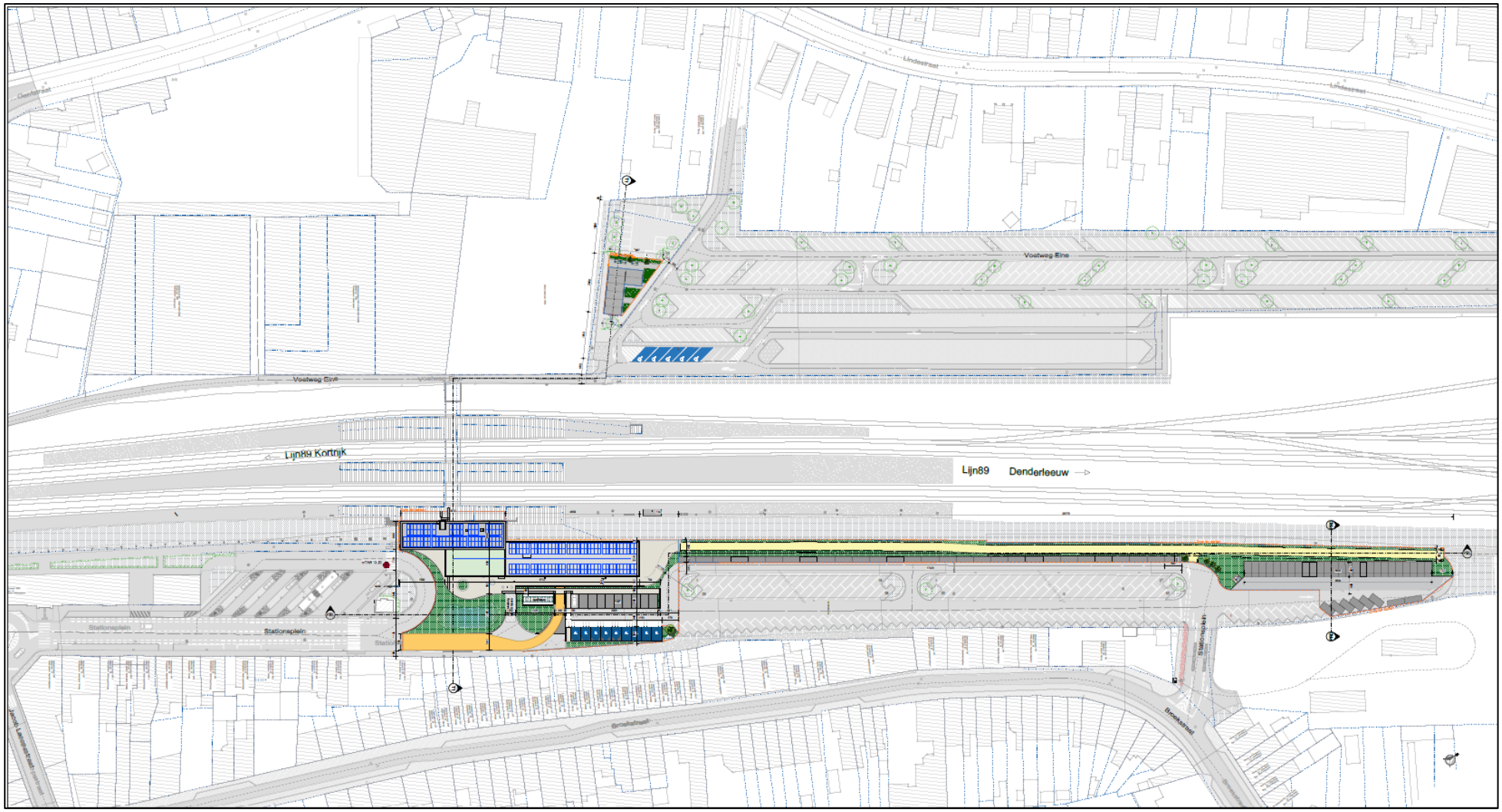
Tabel 1: Overzicht van de geplande bodemingrepen per niveau

Ingreep	Oppervlakte	Diepte geplande verstoring
Sloop en nieuwbouw stationsgebouw	555,71m²	1,50m-mv
Liftput	9,21	2,50m-mv
Sloop en nieuwbouw fietsenstalling naast station	573,23m²	1,50m-mv
Nieuw fietspad	1.258,81m²	1,00m-mv

Sloop en nieuwbouw fietsenstalling ten westen van spoorbundel	256,87m²	1,00m-mv
Uitbraak bestaande verhardingen	1.056,54m²	1,00m-mv
Nieuwe verhardingen (als diepste bodemingreep)	77,98m²	0,53m-mv
Nieuwe wadi's	47,76m²	0,40m-mv
Nieuwe septische- en regenwaterput	10,33m²	2,00m-mv

Figuur 3: Overzicht van de geplande bodemingrepen

Figuur 4: Inplantingsplan nieuwe toestand. (Initiatiefnemer 2026)

2.3 SYNTHESE AARD VAN DE BEDREIGING

Het projectgebied omvat twee terreinen aan weerszijden van de spoorbundel waarvan het oostelijke deel (6.278,63 m²) grotendeels verhard is en het westelijke deel (256,87 m²) volledig verhard is. De geplande werken omvatten de sloop van het bestaande stationsgebouw en fietsenstallingen en de aanleg van een nieuw station, fietsenstallingen, fietspad, verhardingen, wadi's en ondergrondse water- en septische putten. De bodemingrepen variëren van 0,40 m tot maximaal 2,50 m-mv, waarbij de liftput, septische put en regenwaterput het diepst ingrijpen (maar binnen een zeer beperkte oppervlakte). De grootste ingrepen zijn de uitgraving voor het nieuwe stationsgebouw (555,71 m² tot 1,50 m-mv), de fietsenstallingen (573,23 m² tot 1,50 m-mv) en het fietspad (1.258,81 m² tot 1,00 m-mv). Omdat de diepte van de bestaande bodemverstoringen door bebouwing en verhardingen onbekend is, kan niet worden uitgesloten dat de geplande werken dieper reiken en archeologische resten beschadigen of vernietigen. Vooral de aaneengesloten bodemingrepen ten oosten van de spoorbundel, met dieptes vanaf 0,40 m tot 2,50 m-mv, vormen vanuit archeologisch oogpunt het belangrijkste aandachtspunt. Hier bestaat een kans dat archeologisch vooronderzoek kennis over aanwezige archeologische niveaus, sporen en vondsten kan opleveren. In kleinere, niet-aaneengesloten zones is de kans op kennisvermeerdering beperkter door de vermoedelijke bestaande verstoringen en de beperkte omvang van de ingrepen.

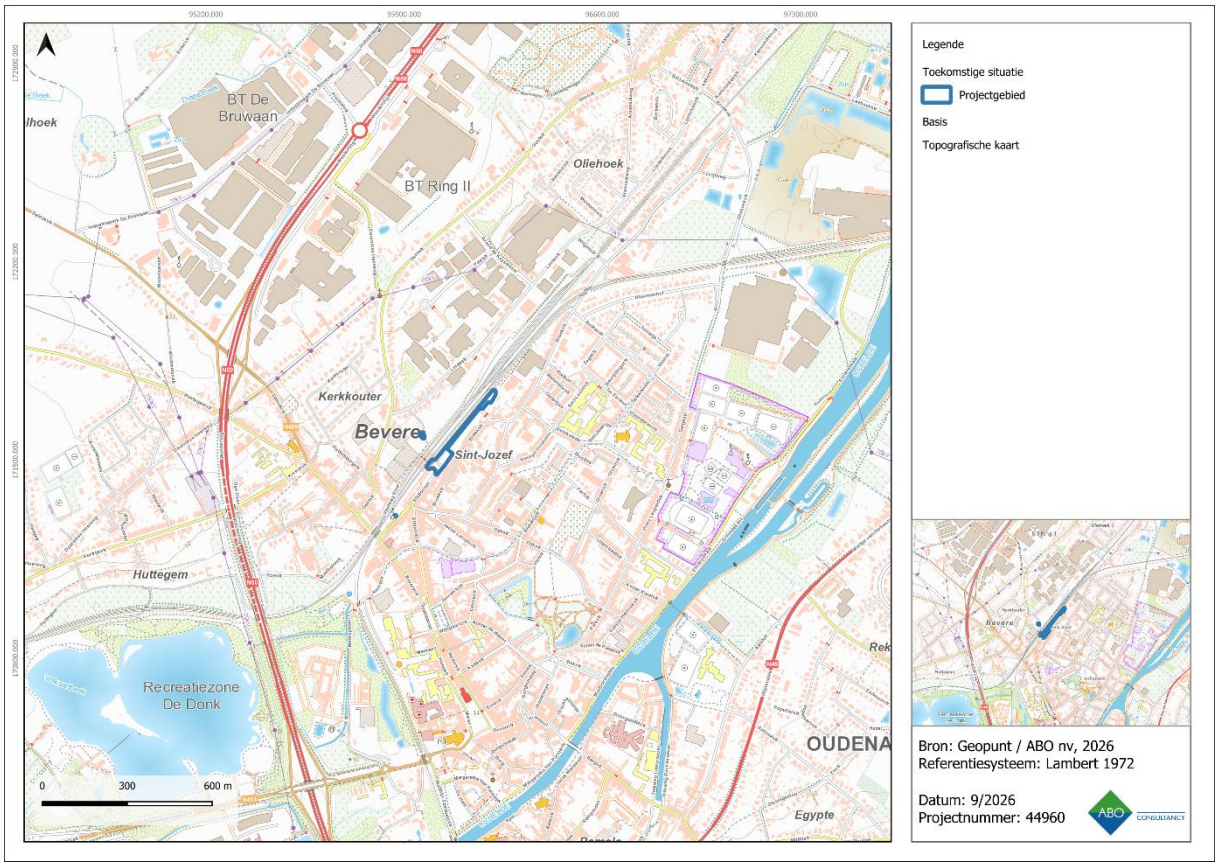
3 LANDSCHAPPELIJKE ANALYSE

3.1 TOPOGRAFISCHE SITUERING

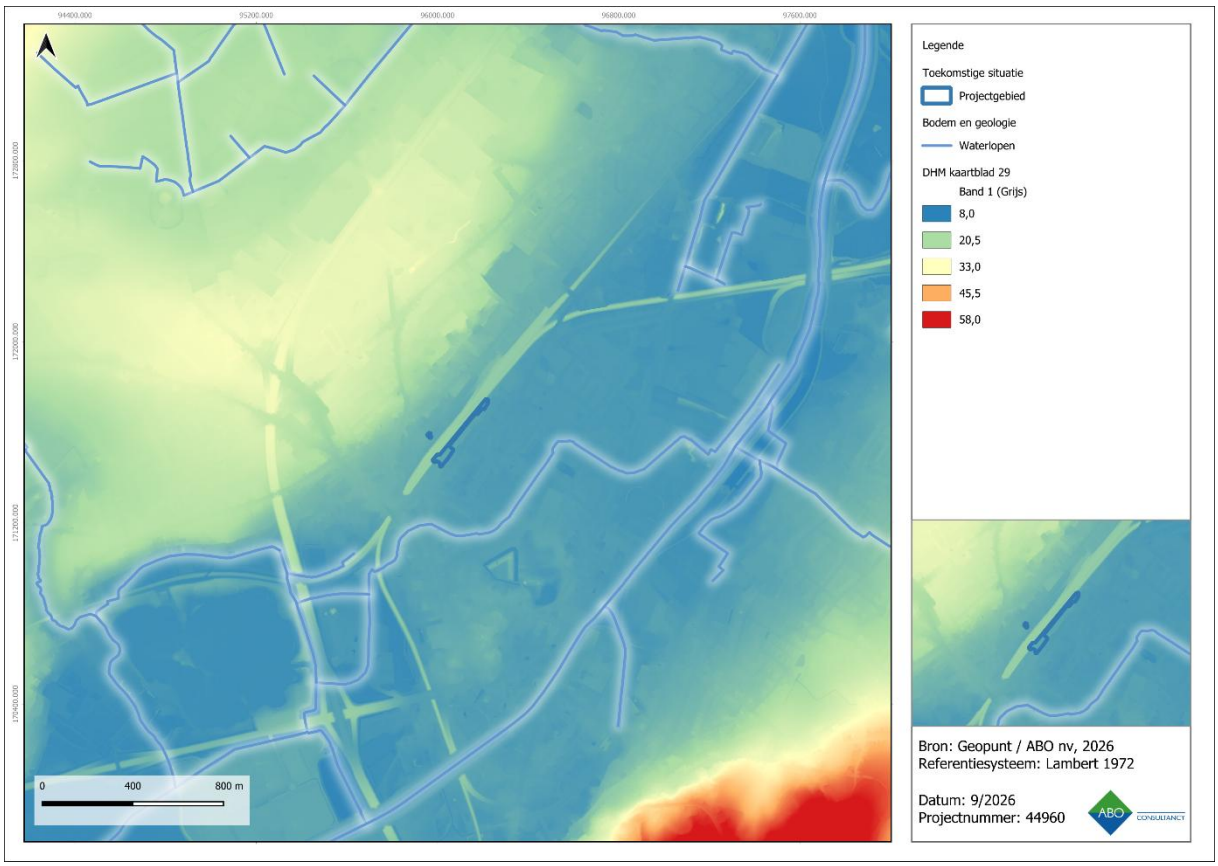
Vanuit landschappelijk standpunt ligt het projectgebied in de Stedelijke gebieden en havengebieden , meer bepaald in de stedelijke agglomeratie rondom de stad Oudenaarde. Hiermee wordt een langdurige antropogene invloed op de onmiddellijke omgeving geïmpliceerd. Dit blijkt ook uit De topografische kaart waar het projectgebied zichtbaar gelegen is langs treinsporen met in de onmiddellijke omgeving dichte woonwijken en industriegebieden (Figuur 5).

Het Digitaal Hoogtemodel op macroniveau geeft weer dat het projectgebied gelegen is in de vallei van de Boven-Schelde. De dichtstbijzijnde (natuurlijke) waterloop is de Rietgracht die zich op 375m naar het zuidoosten bevindt (Figuur 6). De positie van het terrein in een natte laagte maakt het mogelijk minder interessant als kampplaats voor jagers-verzamelaars. Wat betreft sporesites mag niet vergeten worden dat de naar het zuiden gelegen stad Oudenaarde zich in dezelfde landschappelijke positie bevindt: aan de overzijde van de Rietgracht wijst een scherpe hoek op de ligging van een voormalig bastion van de Vaubanversterking. Op microniveau is ten noordwesten van het projectgebied de rand van de riviervallei duidelijk te onderscheiden (Figuur 7). De hoogteprofielen geven bijkomend aan dat langs het spoor een zwakke heling aanwezig is die stijgt in noordoostelijke richting (Figuur 8). De scherpe piek op hoogteprofiel 1 bevindt zich ter hoogte van een zeer kleine groenzone met boom en bevat waarschijnlijk een kleine kunstmatige heuvel. Hoogteprofiel 2 toont de sterke antropogene ophogingen van de sporen die meer dan 4m boven de omliggende terreinen uitsteken.

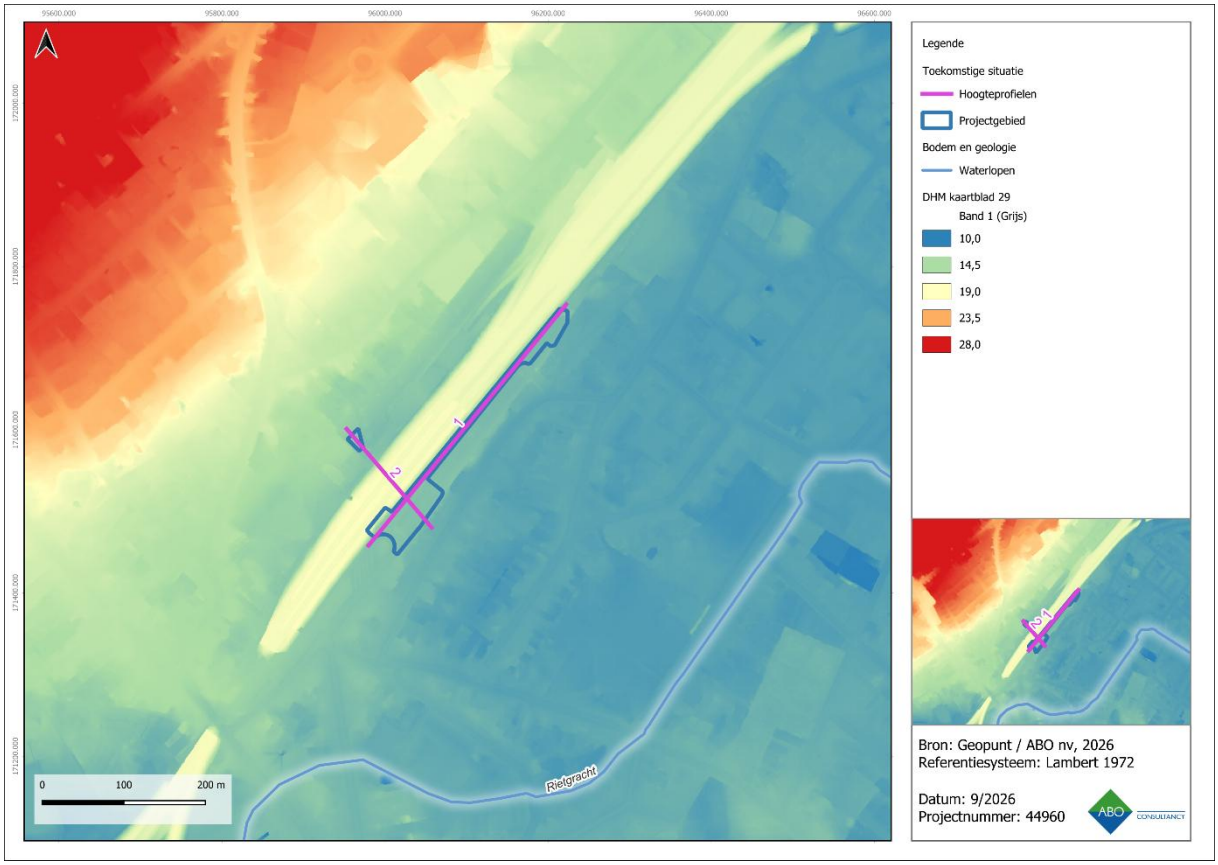
De Skyview geef geen bijkomende info door de dichte aanwezige bebouwing en verhardingen binnen het projectgebied (Figuur 9).

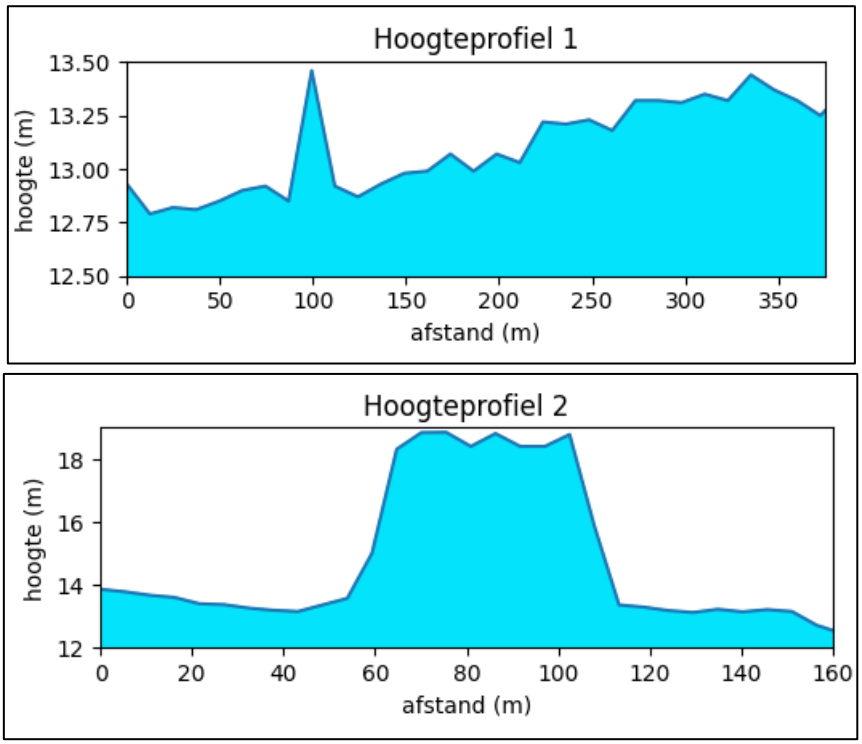
Figuur 5: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied

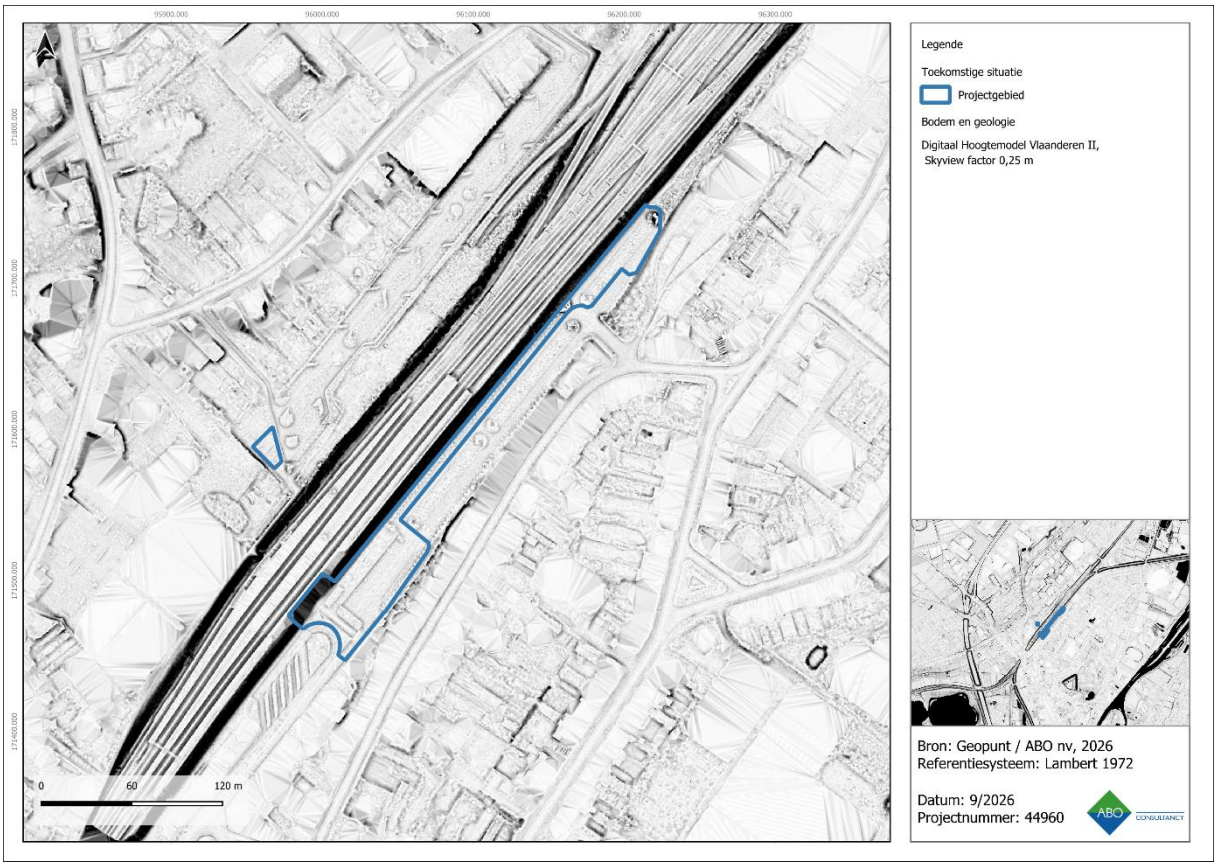
Figuur 6: Digitaal Hoogtemodel (1m) met waterlopen en aanduiding van het projectgebied, macroniveau

Figuur 7: Digitaal Hoogtemodel (1m) met waterlopen en aanduiding van het projectgebied, microniveau

Figuur 8: Hoogteprofielen van noordoost naar zuidwest en van noordwest naar zuidoost.

Figuur 9: Skyview (factor 0,25 m) met aanduiding van het projectgebied

3.2 BODEMKUNDIGE SITUERING

Volgens de gedigitaliseerde Bodemkaart (1950-1970) komt enkel de kartering OB voor ter hoogte van het projectgebied (Figuur 10). Dergelijke bodems kennen een sterke antropogene invloed en/of konden indertijd niet gekarteerd worden omwille van aanwezige verhardingen en bebouwing. Hoewel deze

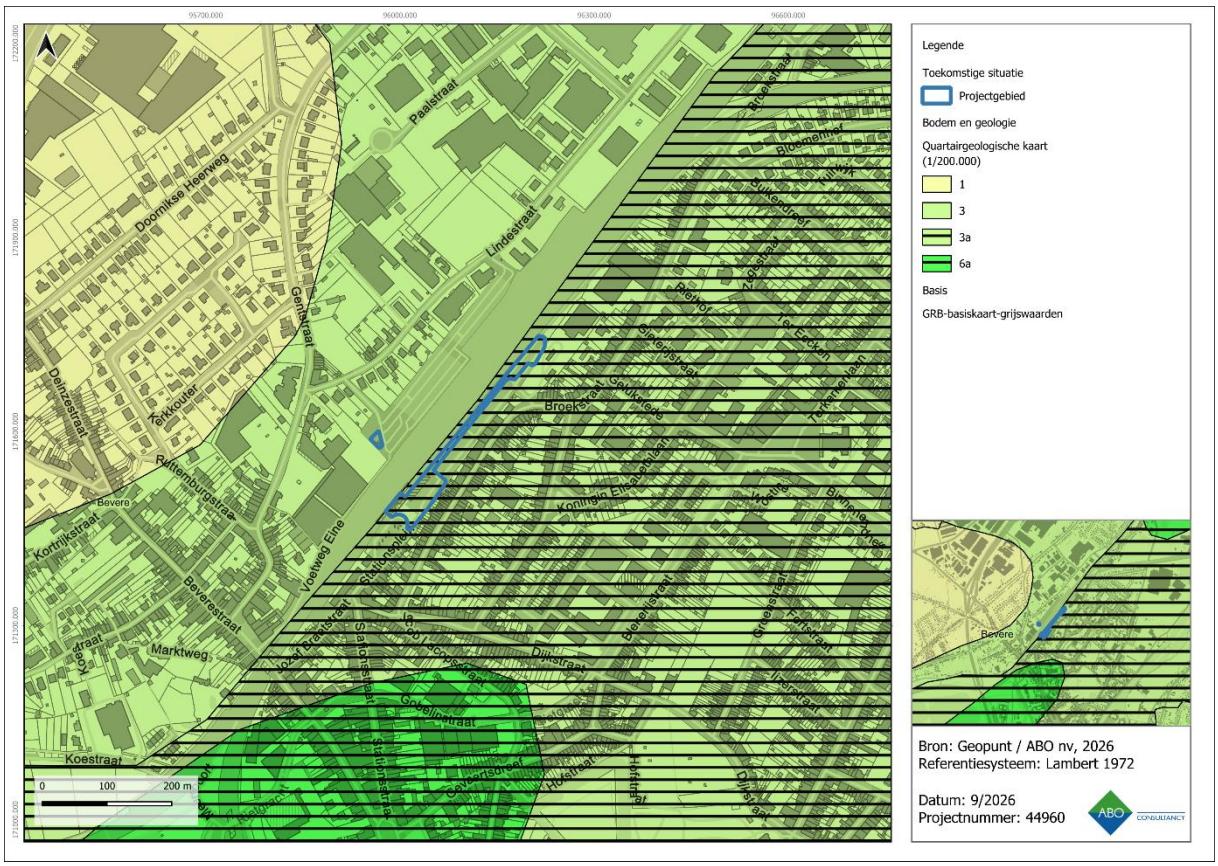
kartering niet automatisch de afwezigheid van archeologische resten betekent, dient bij het maken van een inschatting van resterend archeologisch kennispotentieel binnen het projectgebied wel rekening gehouden te worden met de waarschijnlijke aanwezigheid van recente antropogene bodemverstoringen. Op 100m naar het noordwesten wordt bodemtype **Lbp** gekarteerd het is mogelijk dat ook binnen voorliggend projectgebied oorspronkelijk een dergelijke natuurlijke bodem voorkwam. Lbp is een droge zandleembodem zonder profielontwikkeling. Het is een colluviale bodem met een homogeen uitzicht. De bouwvoor is donkergrijsbruin, het colluvium is bruin en kruimelig en bevat houtskool- en baksteenresten. Op wisselende diepte kan een bedolven textuur B- of een tertiair substraat aanvangen. De bodems kennen een goede waterhuishouding en zijn zeer geschikt voor akkerbouw. Het voorkomen van colluvium kan mogelijk een afdekkend pakket hebben gevormd voor dieperliggende archeologisch relevante horizonten.

Volgens de Quartairgeologische kaart (schaal 1:200.000) bestaat het projectgebied uit types 3 en 3a (Figuur 11). Het noordwesten van het projectgebied bestaat uit **type 3** waarbij fluviatiele afzettingen van het weichseliaan (laat-pleistoceen) werden afgedekt door eolische afzettingen van het weichseliaan (laat-pleistoceen) tot vroeg-holoceen en/of hellingsafzettingen van het quartair. Het overgrote deel van het projectgebied is gelegen ter hoogte van **type 3a**. Dit bodemtype omvat net als type 3 voorgenoemde fluviatiele afzettingen die afgedekt worden door eolische- en/of hellingsafzettingen maar wordt bijkomend afgedekt door fluviatiele afzettingen van het tardiglaciaal (laat-weichseliaan) tot holoceen. In beide gevallen is sprake van afdekkende quartaire pakketten. Deze pakketten verhogen de kans dat dieperliggende archeologisch relevante lagen beschermd werden van antropogene ingrepen van latere datum.

Het projectgebied ligt op de Tertiaire afzettingen van het Lid van Moen (Figuur 12). Dit lid bestaat uit grijze klei tot kleihoudende silt met kleilagen en fossielen van nummulites planulatus. De top van de Tertiaire afzettingen wordt ter hoogte van het projectgebied gekarteerd op een diepte van (minimaal) 23m-Mv, en wordt niet bereikt tijdens de geplande werkzaamheden.

Figuur 10: Gedigitaliseerde bodemkaart met aanduiding van het projectgebied

Figuur 11: Gedigitaliseerde Quartairgeologische kaart (1:200.000) met aanduiding van het projectgebied

Figuur 12: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied

3.3 SYNTHESE LANDSCHAPPELIJKE ANALYSE

Het projectgebied ligt in de verstedelijkte Boven-Scheldevallei, met een langdurige antropogene invloed door spoorinfrastructuur, bebouwing en verhardingen. Landschappelijk bevindt het terrein zich in een historisch natte laagte nabij de Rietgracht terwijl ten noordwesten de rand van de riviervallei duidelijk zichtbaar is. De huidige terreinvorm is sterk door de mens beïnvloed met aangrenzend onder meer aanzienlijke ophogingen van de spoorinfrastructuur. De bodem is gekarteerd als OB wat wijst op sterke antropogene beïnvloeding of een niet-karteerbare toestand door bebouwing en verharding; recente bodemverstoringen zijn daarom waarschijnlijk. In de omgeving komt mogelijk oorspronkelijk een droge, goed ontwaterde Lbp-zandleembodem voor waarbij colluvium eventueel als afdekkend pakket boven oudere archeologische niveaus kan hebben gefungeerd. De Quartairgeologie bestaat uit fluviatiele afzettingen, afgedekt door eolische en/of hellingsafzettingen en plaatselijk bijkomend door tardiglaciale tot holocene fluviatiele afzettingen. Deze afdekkende Quartaire pakketten kunnen dieper gelegen archeologische niveaus hebben beschermd tegen latere verstoring waardoor het archeologisch kennispotentieel lokaal behouden kan zijn. De ligging in een natte vallei maakt het terrein minder aantrekkelijk als kampplaats voor jagers-verzamelaars maar sluit deze en sporensites uit latere periodes ook niet uit. De Tertiaire ondergrond ligt op grote diepte (minimaal 23 m-mv) en wordt door de geplande werken niet bereikt. Ondanks de waarschijnlijke recente verstoring blijft vooral in eventueel bewaarde, dieper gelegen Quartaire pakketten een archeologisch kennispotentieel aanwezig wat nader onderzoek naar bodemopbouw en bewaring kan verantwoorden.

4 ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

4.1 HISTORISCHE ACHTERGROND

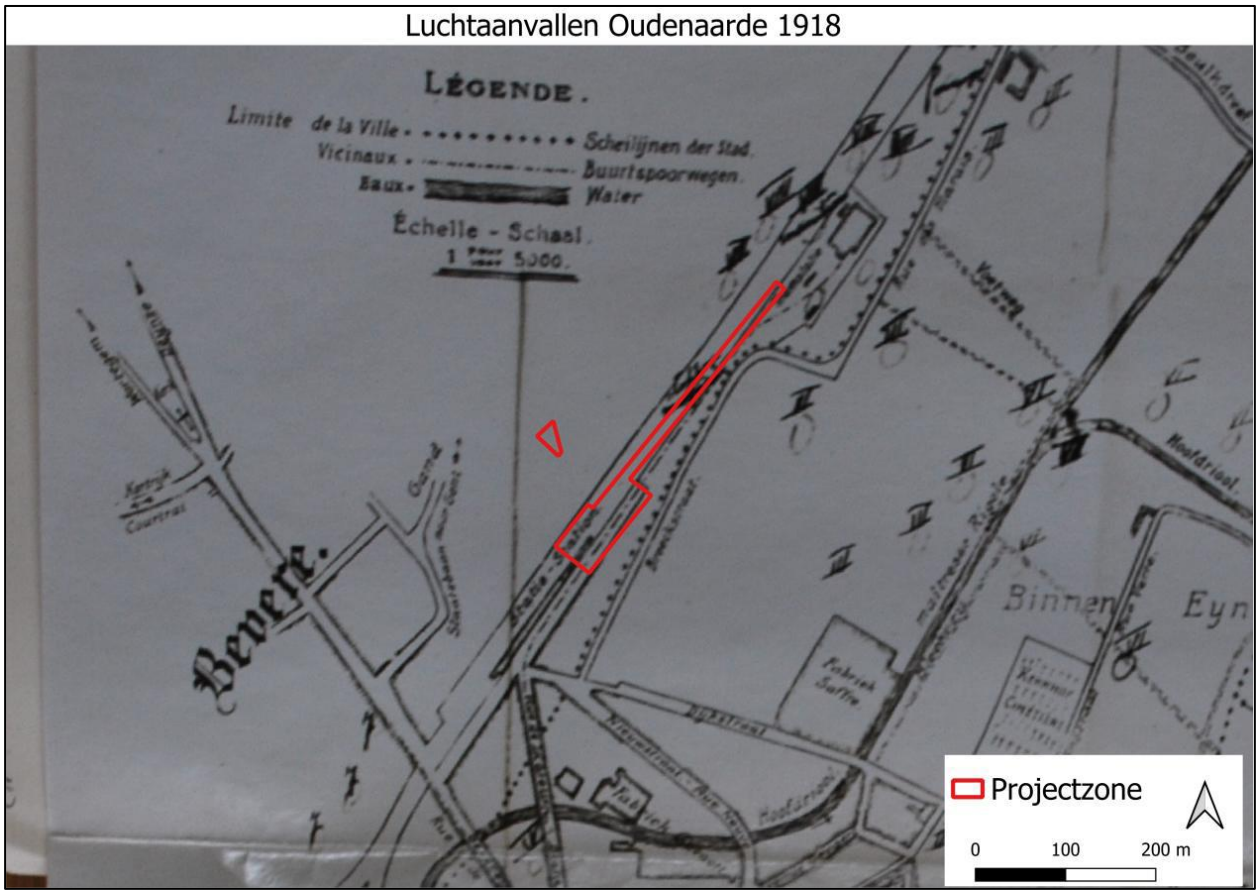
Bevere, sinds 1965 deelgemeente van Oudenaarde, is een deels landelijk gebleven voorgeborchte ten noorden van de stad gelegen aan de linkeroever van de Schelde. Het landschap bestaat uit een brede, vlakke alluviale Scheldestrook met voormalige meersen en een licht golvend gebied met zandleem- en leemgronden. Vanuit archeologisch oogpunt is vooral het gebied van de Donk van groot belang. Bij grootschalige ontzandingswerken in deze voormalige circa 20 ha grote gemene weide werden talrijke artefacten aangetroffen die wijzen op een mesolithische occupatie (ca. 8000 v.Chr.), vermoedelijk een tijdelijke kampeerplaats van jagers, en op een neolithische aanwezigheid (ca. 3500 v.Chr.). Noodopgravingen brachten er bovendien een site uit de vroege bronstijd en een Romeinse nederzetting aan het licht. Deze vondsten sluiten aan bij eerder geregistreerde losse vondsten, waaronder Romeinse munten, en tonen aan dat het gebied gedurende verschillende prehistorische en historische perioden werd gebruikt. Het dorp ontstond op een hoger gelegen rug tussen de voormalige moerassige gebieden van de Wilshage met de Pudemeere en de Donk. Ten noorden ervan strekt zich een omvangrijk koutercomplex uit bestaande onder meer uit de Huddeghemkouter, Groten Kouter, Meulenkouter, Meynaertskouter en Oostkouter, samen circa 225 ha. Deze vruchtbare landbouwgronden werden reeds in de 16de eeuw intensief benut en vormden samen met de talrijke windmolens een sterk historisch-landschappelijk ensemble. De toponymie en historische bronnen wijzen op een vroege bewoning: Bevere wordt al in 966 vermeld als *Buerna*, terwijl *Huttegem* als -gem-toponiem mogelijk verband houdt met Germaanse kolonisatie tussen de 6de en 10de eeuw. Van archeologisch belang zijn de recent ontdekte grondvesten van het eerste eenbeukige zaalkerkje in veldsteen die samen met de Sint-Pieterspatroonsnaam wijzen op een vroegmiddeleeuwse kerstening en de aanwezigheid van een vroege parochiekern. Ook de middeleeuwse heerlijkheid Bevere, met het in 1232 vermelde *huus van Bedruan*, het latere kasteel Beverwaen, vormt een belangrijke historische en archeologische component. De opeenvolgende heerlijkheden, lenen en achterlenen wijzen op een complexe middeleeuwse territoriale structuur. De ligging vlak bij Oudenaarde had grote gevolgen voor het bodemarchief: tijdens militaire conflicten werd Bevere herhaaldelijk verwoest. In 1579 zouden de kerk en een groot deel van de bebouwing zijn gesloopt voor de uitbreiding van de stadsversterkingen; in 1708 waren de kouters het strijdtoneel van de Slag bij Oudenaarde. Ook de geplande maar slechts gedeeltelijk uitgevoerde aanleg van een fort op de Meulenkouter in 1823 vormt een potentieel archeologisch aandachtspunt. De latere aanleg van steenwegen, spoorlijnen, industrie en infrastructuur heeft het historische landschap sterk gewijzigd, maar tegelijk blijven in de ondergrond belangrijke relicten aanwezig. [1]

Naar aanloop van het project liet de initiatiefnemer een vooronderzoek CTE opstellen.[2] Het rapport buigt zich over de rol van het projectgebied tijdens de Wereldoorlogen. Het station vormde tijdens de **Eerste Wereldoorlog** een belangrijke schakel in de bevoorrading van het naar het westen gelegen front. In 1919 werden, na de oorlog, op een kaart bominslagen in en rond de stad Oudenaarde geregistreerd. Op 14 oktober 1918 werden inslagen gemarkeerd in en rond het noordoostelijk deel van voorliggend projectgebied. Het type bom dat tijdens dit bombardement werd gebruikt was ven een lichtere soort (10 tot 50 kilogram). Eind oktober 1918 ontplofte een munitietrein aan het stationsgebouw. Op 30 oktober viel een burgerslachtoffer tijdens een bombardement in de Broekstraat. Begin november werden het station en omgeving zwaar beschadigd door beschietingen.

Ook tijdens de **Tweede Wereldoorlog** kreeg het station het te verduren. Op 11 mei 1940 vielen bij een bombardement drie slachtoffers en werden huizen in de Broekstraat en op de Eindries beschadigd. Op 12

[1] Inventaris Onroerend Erfgoed. z.d. 'Bevere'. Geraadpleegd 22 september 2026. https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/14107.
[2] De Decker et. al. 2026.

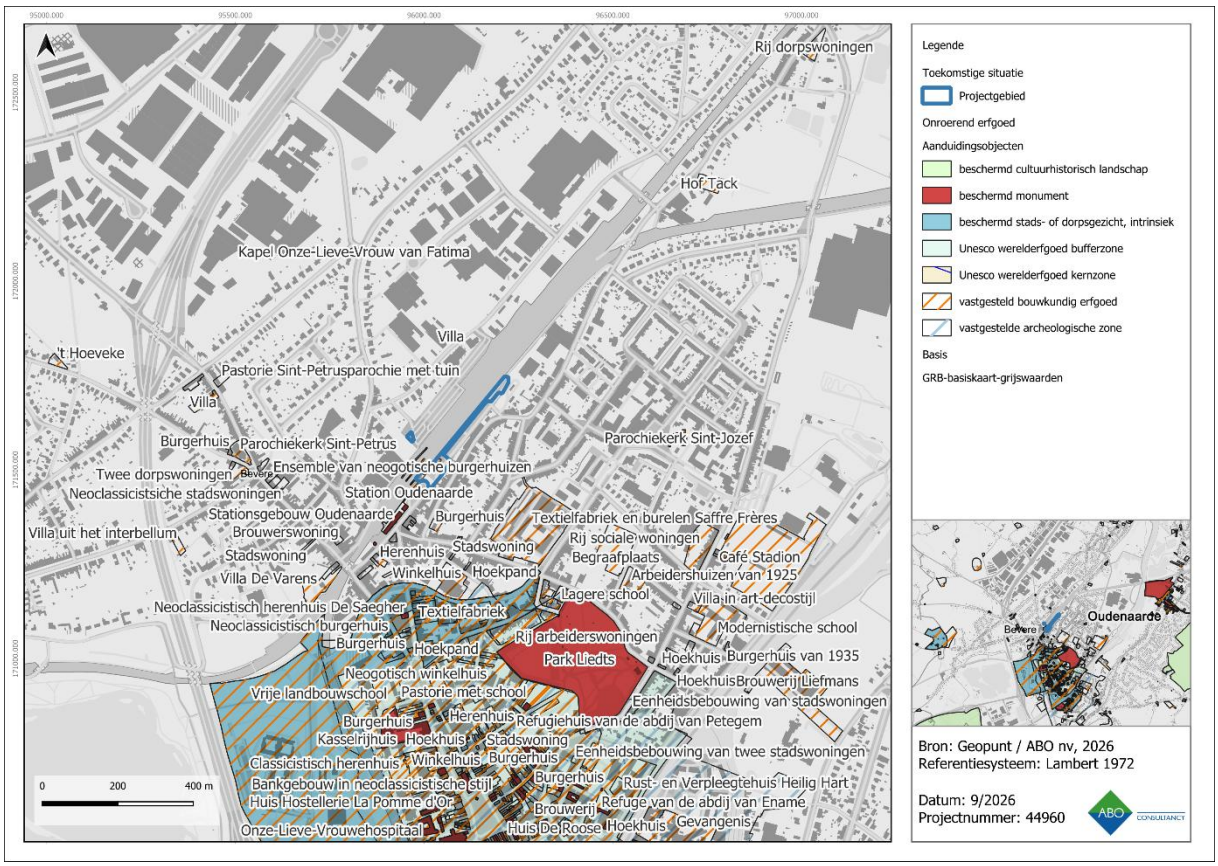
mei vielen een twintigtal bommen op het station van Oudenaarde en vielen twee dodelijke burgerslachtoffers. In de opvolgende oorlogsjaren bleef het rondom het station relatief rustig. Het rapport wijst er ook wel op dat na de Tweede Wereldoorlog grondverzet heeft plaatsgevonden in het kader van verbouwingswerken aan het station en de omringende parking. Het rapport besluit dat "de opmaak van een projectgebonden risicoanalyse, waarbij de risico's van de CTE afgewogen worden tegenover het geplande grondverzet (van zodra dit bekend is)" wordt geadviseerd.

Figuur 13: Overzichtskaart met aanduiding inslagen van Britse vliegtuigbommen. (De Decker et al. 2026, p. 20)

4.2 ERFGOEDWAARDEN

Volgens de Inventaris Onroerend Erfgoed bevindt zich een erfgoedwaarde op het projectgebied (Figuur 14). Het station van Oudenaarde werd gebouwd in 1891-1893. Het monumentale hoofdgebouw dat de bescherming als monument geniet bevindt zich echter op 100m naar het zuidwesten van voorliggend projectgebied. De impact op het archeologisch kennispotentieel van het relatief recente gebouw is echter gering. In de directe omgeving zijn een groot aantal elementen van waardevol bouwkundig erfgoed aanwezig. Deze cluster bevindt zich ter hoogte van het stadscentrum van Oudenaarde waar diverse vormen van beschermd bouwkundig erfgoed aanwezig zijn daterende vanaf de late middeleeuwen tot en met de 20ste eeuw.

Figuur 14: Visuele weergave van de Inventaris Onroerend Erfgoed rondom het projectgebied

4.3 ARCHEOLOGISCHE DATA

In de nabije omgeving van het projectgebied zijn er verschillende meldingen uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) bekend van archeologische sporen en/of vondsten die een licht kunnen werpen op menselijke occupatie in het verleden (Figuur 15 en Tabel 2). Het gaat hier voornamelijk om resten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd.

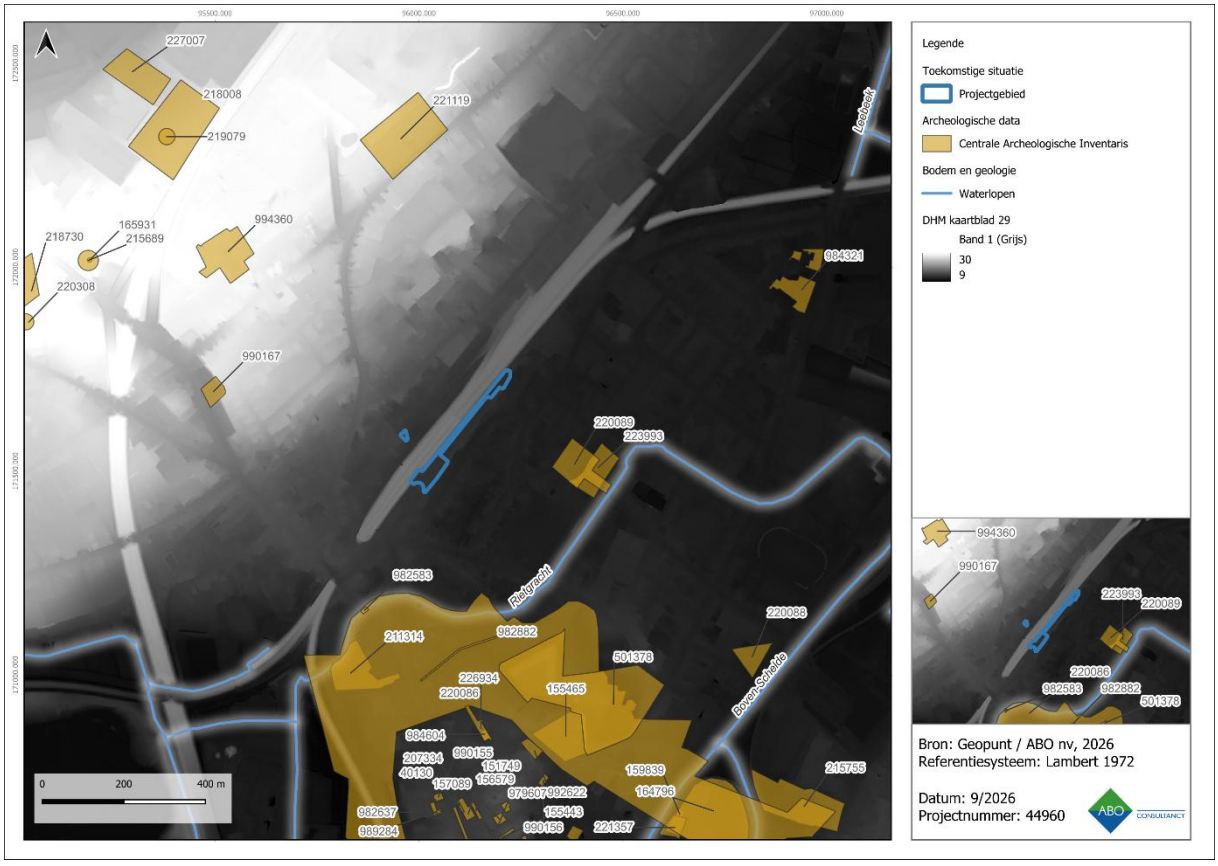
Het grootste deel van de gekende CAI-waarden in de onmiddellijke omgeving bevinden zich ter hoogte van de historische stadskern van Oudenaarde. Deze waarnemingen vormen een dichte cluster.

De oudste waarnemingen in de stadskern bestaan uit lithische artefacten uit het **paleolithicum** (979607) en aardewerk uit het **neolithicum** (979607). Uit de metaaltijden is enkel een waarneming bekend van een "landbouwniveau" uit de **ijzertijd** (155465). Ook uit de **Romeinse tijd** dateert slechts één waarneming maar wel die van de funderingen van een grafmonument (157089). Hoewel relatief klein in aantal tonen deze waarnemingen wel aan dat binnen de stadskern ook resten aanwezig kunnen zijn die ouder zijn dan de middeleeuwen.

Uit de **late middeleeuwen** dateert een groot aantal waarnemingen waaronder een stadspoort (155465), een verdedigingsgracht (211314), het stadhuis (151749), kloosters (226934, 990156), kelders en structuurresten die werden aangetroffen bij archeologisch onderzoek (40130, 155443, 207334, 501379, 982637, 992622), ophogingslagen (156579, 501378), afvalkuilen (989284) en aardewerk (164796). Er is zeker continuïteit met de **nieuwe tijd** met verschillende waarnemingen die betrekking hebben op de 17de-eeuwse Vaubanversterking (155465, 164796, 211314, 501378, 982583, 982882), een klooster met kerk (990154), een kapel (990155) afvalkuilen en beerputten (151749, 155443), en muurresten die aangetroffen werden bij vooronderzoek (989284). De onderzoekscontext van voorgenoemde waarnemingen binnen de stadskern van Oudenaarde, met historisch-cartografisch vastgestelde dichte bewoning die teruggrijpt tot de middeleeuwen, is minder goed vergelijkbaar met voorliggend projectgebied.

De archeologische waarnemingen die zich **buiten de historische stadskern** bevinden worden afzonderlijk besproken. De oudste waarneming betreft de parochiekerk Sint-Petrus met omliggend kerkhof (990167) die zich op zo'n 425m ten noordwesten van voorliggend projectgebied bevindt en waar funderingen uit de **vroege middeleeuwen** werden aangetroffen. Er zijn geen gekende waarnemingen uit de volle en late middeleeuwen buiten de historische stadskern.

Uit de **nieuwe tijd** zijn in de omgeving wel waarnemingen gekend zoals schansen en forten (220088, 220089, 223993) en een galgenveld (221119). Door middel van metaaldetectie (zowel recreatief als binnen het kader van archeologisch vooronderzoek) werden op verschillende locaties musketkogels aangetroffen (215689, 218008, 219079, 220308, 984321, 994360). Uit de **nieuwste tijd** dateert de waarneming van een steenbakkerij (223993). Tot slot bracht de eerdergenoemde metaaldetectie ook militaria uit de wereldoorlogen aan het licht (165931, 215689, 218008, 218730, 219079, 994360). Samenvattend lijken voor voorliggend projectgebied de kans op kenniswinst voor de nieuwe en nieuwe tijd het meest waarschijnlijk, al kunnen resten uit andere periodes niet uitgesloten worden.

Figuur 15: Visuele weergave van de Centrale Archeologische Inventaris in de dichte omgeving

Tabel 2: Overzicht van de CAI-locaties in de omgeving van het projectgebied

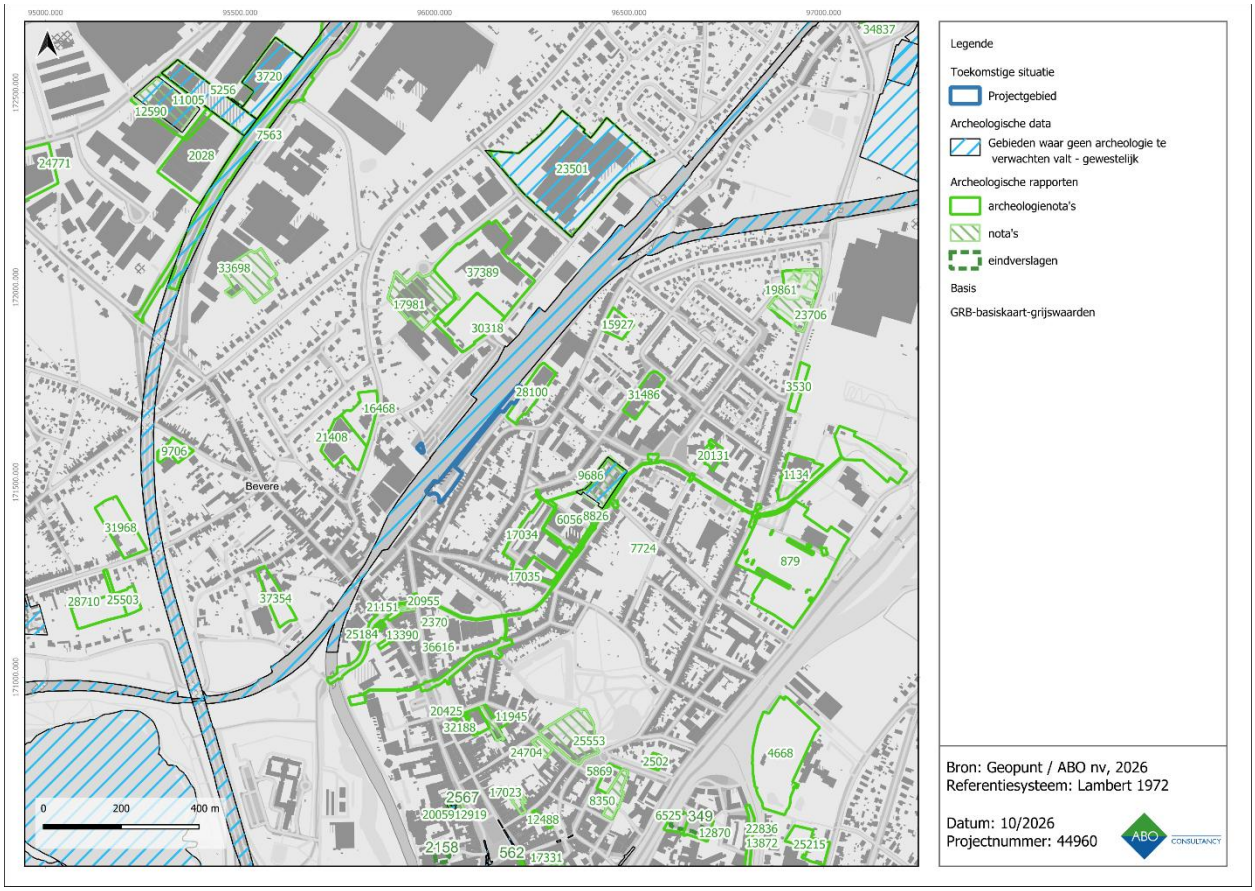
CAI	Naam	Datering	Omschrijving	Bron
40130	Hoogstraat I	1. Middeleeuwen (laat)	1. Kelders	Archeologische opgraving
151749	Stadhuis	1. Middeleeuwen (laat) 2. Nieuwe tijd	1. Stadhuis 2. Afvalkuilen, beerputten	Archeologische opgraving

CAI	Naam	Datering	Omschrijving	Bron
155443	Huis De Meester	1. Middeleeuwen (laat) 2. Nieuwe tijd	1. Structuurresten, aardewerk 2. Beerputten	Archeologische opgraving
155465	Muziekschool / Einepoort	1. IJzertijd 2. Middeleeuwen 3. Nieuwe tijd	1. "Landbouwniveau" 2. Stadspoort 3. Vaubanversterking	Archeologische opgraving
156579	Hoogstraat II	1. Middeleeuwen (laat)	1. Ophogingslagen	Evaluerend terreinonderzoek
157089	Einestraat I	1. Romeinse tijd	1. Grafmonument, aardewerk, glas	Toevalsvondst
159839	Parking Gerechtshof	1. Onbekend	1. Structuurresten	Evaluerend terreinonderzoek
164796	Scheldekop	1. Middeleeuwen (laat) 2. Nieuwe tijd	1. Aardewerk 2. Verdedigingsgrachten	Archeologisch vooronderzoek
165931	Deinzestraat	1. Wereldoorlogen	1. Militaria	Metaaldetectie
207334	Hoogstraat	1. Middeleeuwen (laat)	1. Smidse, maliënkolders	Archeologische opgraving
211314	Colruytsite	1. Middeleeuwen (laat) 2. Nieuwe tijd	1. Verdedigingsgracht, ophogingspakketten 2. Vestingsgracht	Archeologisch vooronderzoek
215689	Deinzestraat	1. Nieuwe tijd 2. Wereldoorlogen	1. Musketkogels 2. Militaria	Metaaldetectie
215755	Aalststraat 180	1. Recente verstoring	1. Recente verstoring	Archeologisch vooronderzoek
218008	Bruwaan perceel 120h	1. Nieuwe tijd 2. Wereldoorlogen	1. Munten, musketkogels 2. Militaria	Archeologisch vooronderzoek
218730	Windmolenstraat	1. Nieuwe tijd	1. Musketkogels, munten	Metaaldetectie
219079	De Bruwaan	1. Nieuwe tijd 2. Nieuwste tijd 3. Wereldoorlogen	1. Musketkogels 2. Diverse vondsten 3. Militaria	Metaaldetectie
220088	Fort du Triolet	1. Nieuwe tijd	1. Schans	Onbepaald
220089	Fort	1. Nieuwe tijd	1. Schans	Onbepaald

CAI	Naam	Datering	Omschrijving	Bron
220308	Windmolenstraat	1. Nieuwe tijd	1. Musketkogels, munten, diverse	Metaaldetectie
221119	Galgenveld	1. Nieuwe tijd	1. Galg	Historische studie
223993	Blekerijstraat	1. Nieuwe tijd 2. Nieuwste tijd	1. Verdedigingsgrachten, weg 2. Steenbakkerij	Archeologisch vooronderzoek
226934	Wijngaardstraat	1. Middeleeuwen (laat)	1. Klooster, aardewerk	Archeologisch vooronderzoek
227007	Bruwaan III	1. Recente verstoring	1. Recente verstoring	Archeologisch vooronderzoek
501378	Liedtskasteel	1. Middeleeuwen 2. Nieuwe tijd 3. Nieuwste tijd	1. Ploeglaag 2. Vaubanversterking 3. Landhuis met park	Archeologisch vooronderzoek, erfgoedonderzoek
501379	Woning De Hert	1. Middeleeuwen (laat)	1. Stadswoning	Erfgoedonderzoek
979607	Markt Oudenaarde	1. Steentijd (finaalpaleolithicum) 2. Steentijd (neolithicum) 3. Middeleeuwen (vol)	1. Lithische artefacten 2. Aardewerk 3. Inhumatiegraven	Archeologische opgraving
982583	Beverestraat 27	1. Nieuwe tijd	1. Vaubanversterking	Toevalsvondst
982637	Hoogstraat 6-8	1. Middeleeuwen (laat) tot nieuwe tijd	1. Structuurresten	Archeologisch vooronderzoek
982882	Gevaertsdreef	1. Nieuwe tijd	1. Vaubanversterking	Toevalsvondst
984321	Galgestraat	1. Nieuwe tijd	1. Musketkogel	Archeologisch vooronderzoek
984604	Wijngaardstraat	1. Nieuwste tijd	1. Structuurresten	Archeologische opgraving
989284	Opgraving Hoogstraat 8	1. Middeleeuwen (laat) 2. Nieuwe tijd	1. Winningskuilen, afvalkuilen 2. Structuurresten	Archeologische opgraving
990154	Kerk Jezuïetencollege	1. Nieuwe tijd	1. Klooster, kerk	Kaartstudie

CAI	Naam	Datering	Omschrijving	Bron
990155	Kapel Grauwezuster-klooster	1. Nieuwe tijd	1. Kapel	Kaartstudie
990156	Kerk Karmelietessen-klooster	1. Middeleeuwen (laat)	1. Klooster, kerk	Kaartstudie
990167	Sint-Petruskerk	1. Middeleeuwen (vroeg)	1. Kerk, kerkhof	Kaartstudie
992622	Woeker 6	1. Middeleeuwen (laat)	1. Structuurresten, beerputten, aardewerk	Archeologisch vooronderzoek
994360	(Bevere) Westerring 7	1. Nieuwe tijd 2. Wereldoorlogen	1. Musketkogels 2. Militaria, bomkraters	Archeologisch vooronderzoek

In de directe omgeving van het projectgebied werden er sinds de wetswijziging van 2016 ook verschillende archeologienota's (AN), nota's (N) en eindverslagen (EV) gepubliceerd (Figuur 16). De kaart toont ook aan dat een klein deel van het projectgebied, gelegen ter hoogte van het perron, gelegen is binnen een GGA-zone waar geen archeologische resten meer verwacht worden. Een groot deel van de in de omgeving gekende onderzoeken beslaat terreinen ter hoogte van de historische stadskern van Oudenaarde en zijn minder relevant voor voorliggend projectgebied. Een selectie van de resultaten van enkele relevante onderzoeken worden hier verder besproken.

Figuur 16: GRB met aanduiding van recent archeologisch onderzoek in de omgeving van het projectgebied.

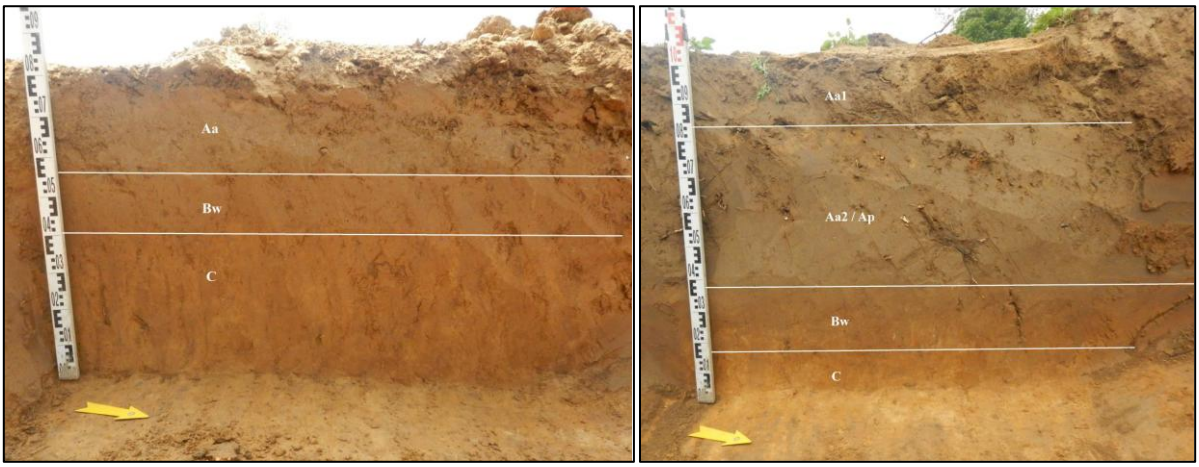
Ter hoogte van een terrein aan de **Blekerijstraat** op 300m ten oosten van voorliggend projectgebied werd in 2018 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd.[3] Als eerste fase werd metaaldetectie uitgevoerd waarbij geen archeologische vondsten maar verrassend genoeg wel een iPhone werd aangetroffen. Een geofysisch onderzoek waarbij mogelijk lineaire archeologische sporen werden aangewezen. Opvolgend werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. De bodem binnen het volledige projectgebied volgde een eenvoudige bodemopbouw met de C-horizont die rechtstreeks op de Ap-horizont volgt al werden plaatselijk recente ophogingen aan het maaiveld vastgesteld. De aangetroffen sporen bestonden uit greppels en een toegangsweg die mogelijk verband houden met de ten westen gelegen walgrachtsite en een steenbakkerij uit de nieuwe tijd.

Figuur 17: Profielen uit het proefsleuvenonderzoek aan de Blekerijstraat. (Pype et al. 2018, p. 30-31)

Ter hoogte van een terrein aan de **Westerring** op 550m ten noordwesten van voorliggend projectgebied werd in 2025 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd.[4] Als eerste fase werd metaaldetectie uitgevoerd. Hierbij werden militaria aangetroffen uit zowel de nieuwe tijd als de wereldoorlogen maar met een lage vondstendensiteit. Opvolgend werden 25 landschappelijke boringen uitgevoerd. Bij het booronderzoek werden zowel boringen met een matige bodembewaring (Ap-C) als met een goede bodembewaring (Ap-B-C) aangetroffen. Een proefsleuvenonderzoek werd aanbevolen waarin de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek bevestigd werden in de profielen (Figuur 18). Er was sprake van een lage sporendichtheid in het vlak met 2 bomkraters, een niet gedateerde mogelijke haardkuil en natuurlijke sporen.

[3] Pype et al. 2018.
[4] Polfliet et al. 2025.

Figuur 18: Bodemprofielen uit het proefsleuvenonderzoek aan de Westerring. (Polfliet et al. 2025, p. 55-56)

Ter hoogte van een terrein aan de Galgestraat op 700m ten noordoosten van het projectgebied werd in 2021-2022 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd.[5] Ook hier werd aangevangen met metaaldetectie waarbij slechts één musketkogel en een niet gedateerd koperen plaatje werden aangetroffen. Bij het landschappelijk bodemonderzoek werden in de boringen diepgaande verstoringen vastgesteld. Er werden geen verdere maatregelen aanbevolen.

4.4 CARTOGRAFISCHE EN ICONOGRAFISCHE BRONNEN

Een belangrijke bron van informatie is historisch kaartmateriaal. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Eventueel eerder aanwezige middeleeuwse structuren zijn mogelijk reeds verdwenen en zijn dus niet meer opgenomen in recentere bronnen.

De oudste raadpleegbare en voor het projectgebied relevante cartografische bron is een kaart die in 1697 werd gemaakt van de toenmalige Vaubanomwalling (Figuur 19). De kaart toont ook de omgeving van de stad Oudenaarde. Waar vandaag de spoorbundel zich bevindt was vroeger een weg met dezelfde oriëntatie en ligging aanwezig. Het grootste deel van het projectgebied is onbebouwd en in gebruik als akker. Ter hoogte van het huidige stationsgebouw is mogelijk bebouwing aanwezig.

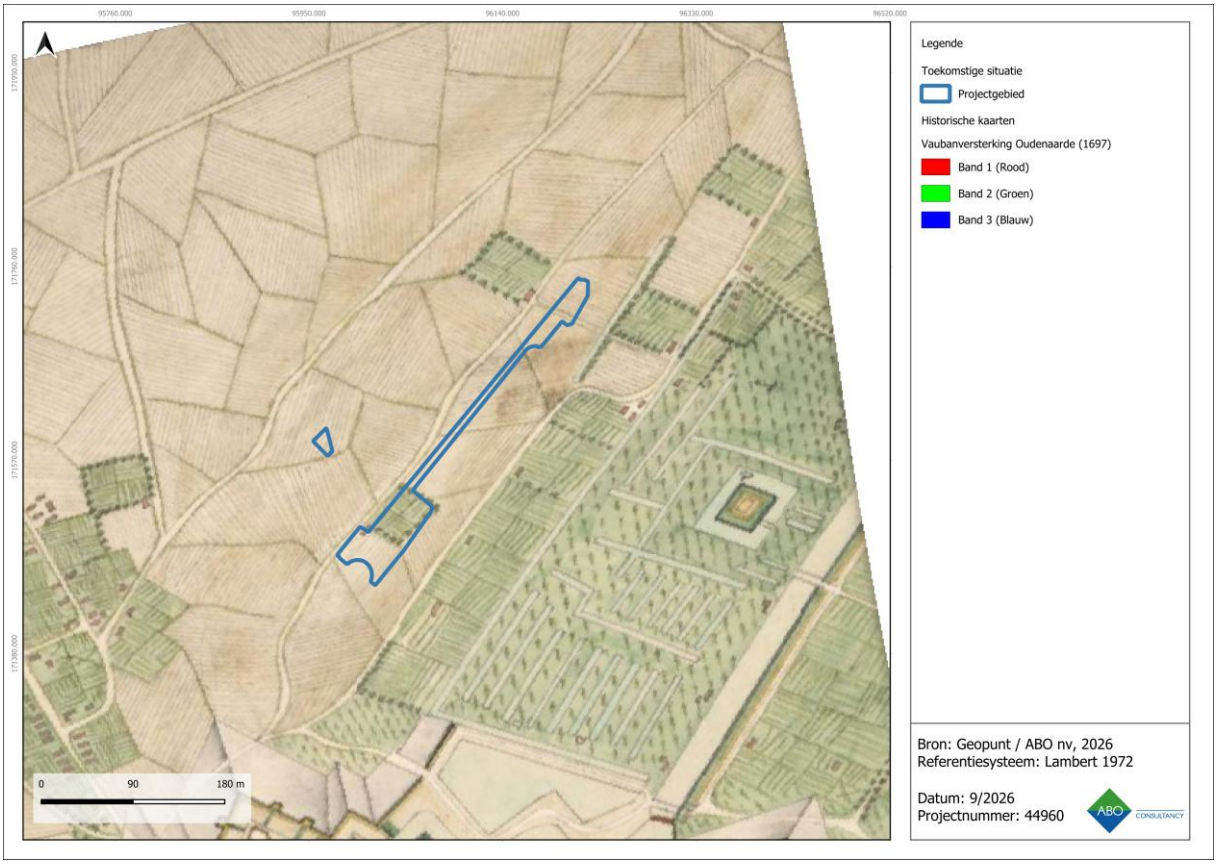
Ook de Villaretkaart uit het midden van de 18de eeuw lijdt onder een minder goede georeferentie (Figuur 20). Het projectgebied lijkt mogelijk wegenis te doorsnijden, maar het is evenzeer waarschijnlijk dat het nog steeds ter hoogte van de landbouwgrond tussen de parallel lopende wegen te situeren is. In de onmiddellijke omgeving lijkt de bebouwing enigszins toegenomen te zijn.

Ook op de Ferrariskaart uit het einde van de 18de eeuw is de georeferentie niet optimaal (Figuur 21). Het projectgebied lijkt zich nog steeds grotendeels in landbouwgebied te liggen. Langs de grens van het projectgebied is mogelijk bebouwing aanwezig die mogelijk gelinkt kan worden uit die van het einde van de 17de eeuw.

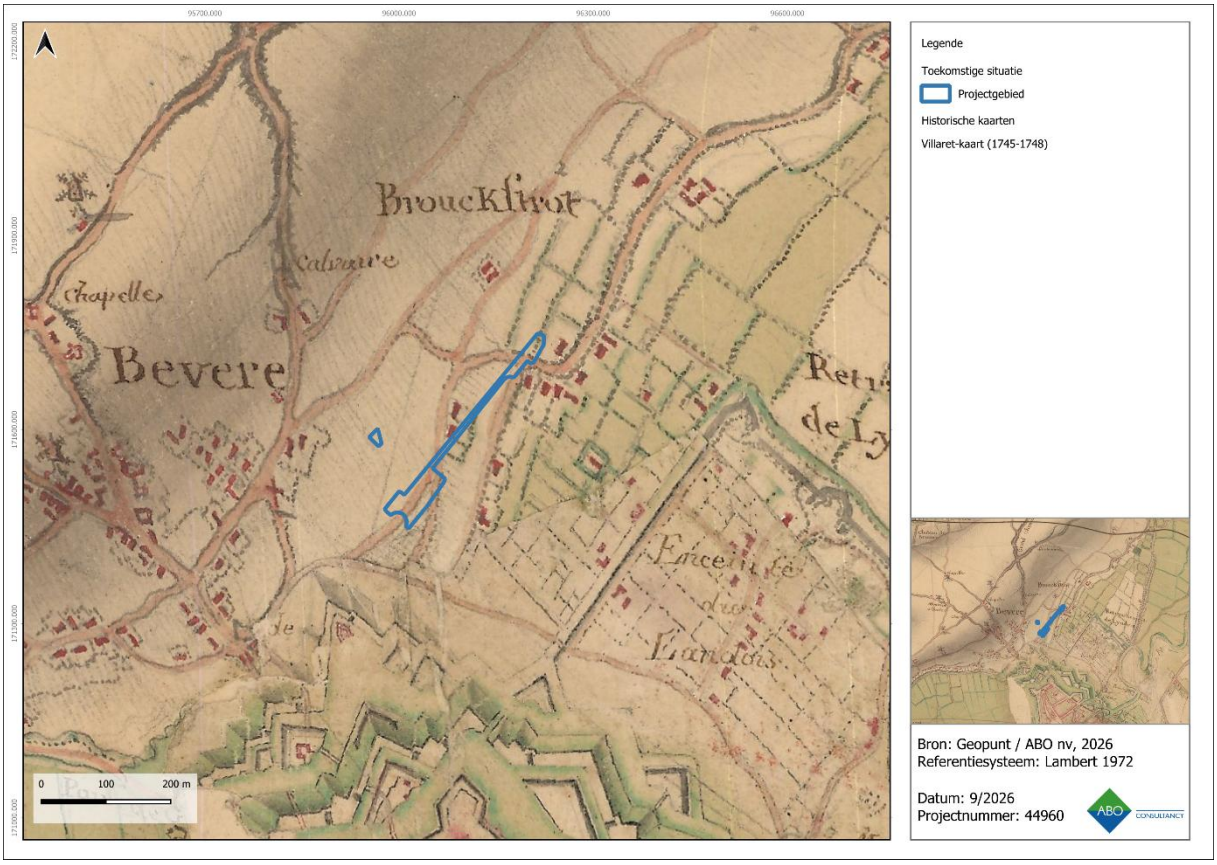
De Atlas der Buurtwegen uit het midden van de 19de eeuw laat zich als kadasterkaart goed georefereren (Figuur 22). Hieruit blijkt duidelijk dat het volledige onderzoeksgebied onbebouwd is. De bebouwing die op de kaarten uit de 17de en 18de eeuw aanwezig was, ligt op deze kaart duidelijk net buiten het projectgebied. De topografische Vandermaelenkaart is druk en onduidelijk ter hoogte van het projectgebied (Figuur 23) met de benamingen van herbergen en ook de indicatieve ligging van de (dan nog toekomstige) spoorweg). Op de kadasterkaart van Popp (Figuur 24) wordt een precieze ligging van het projectgebied gegeven en

[5] Bouckaert & Verrijckt 2022.

wordt ook de spoorweg correct weergegeven. De topografische kaart van 1873 geeft geen noemenswaardige bijkomende wijzigingen en wordt niet weergegeven in dit rapport.

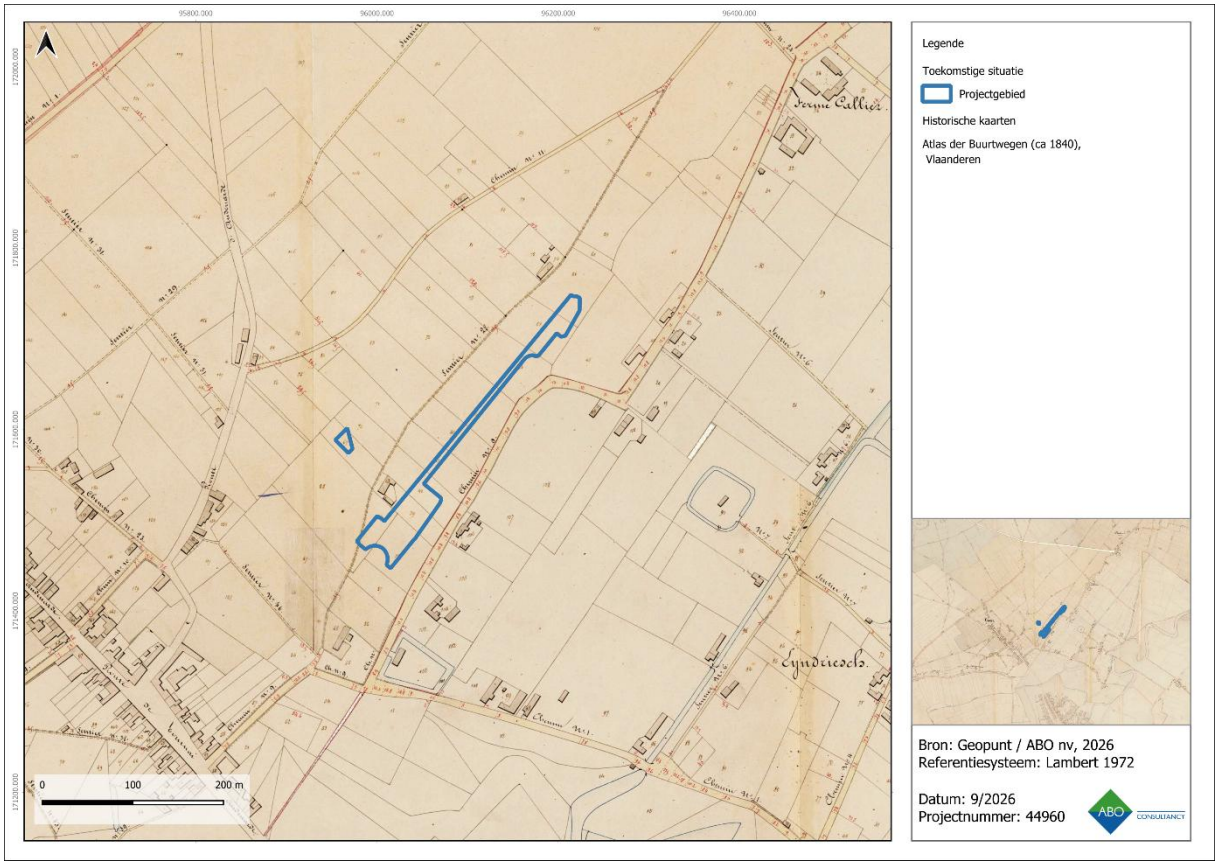
Figuur 19: Kaart van 1697 met aanduiding van het projectgebied.

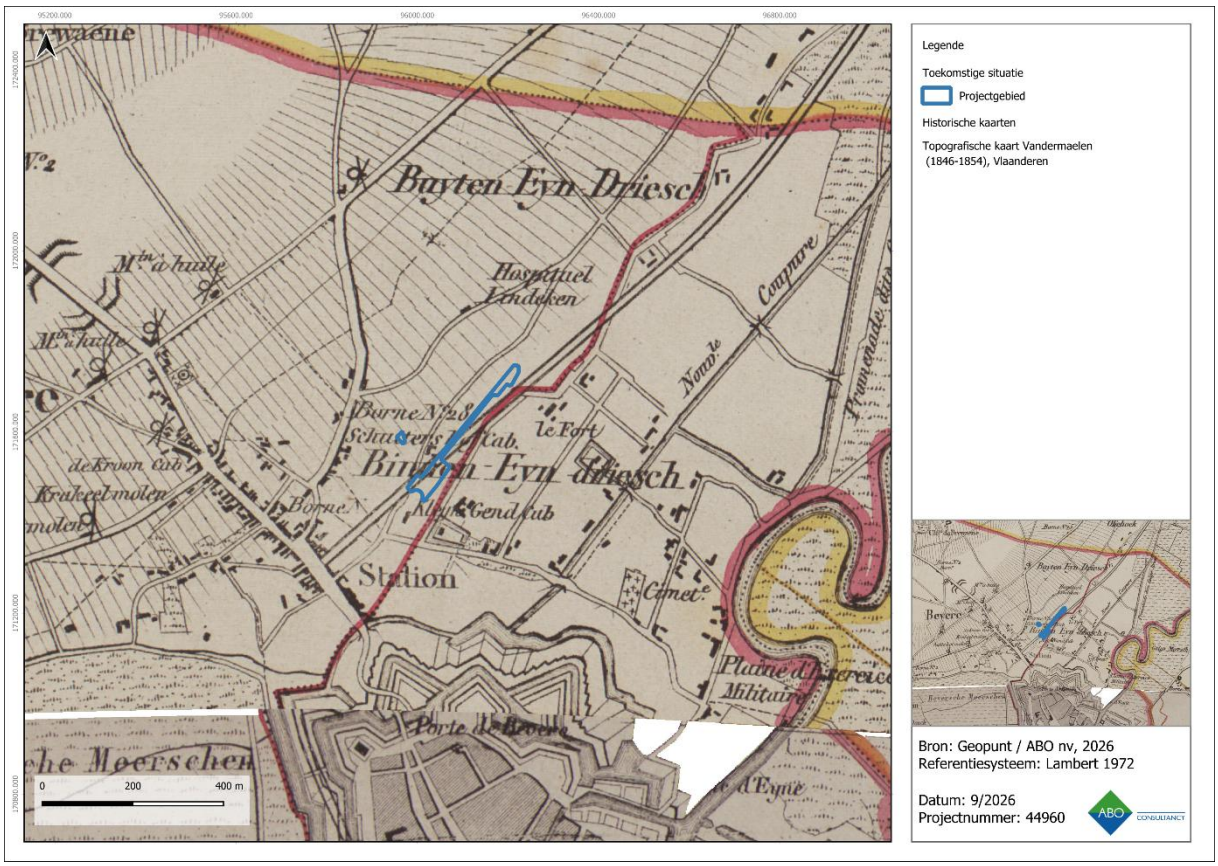
Figuur 20: Villaretkaart met aanduiding van het projectgebied

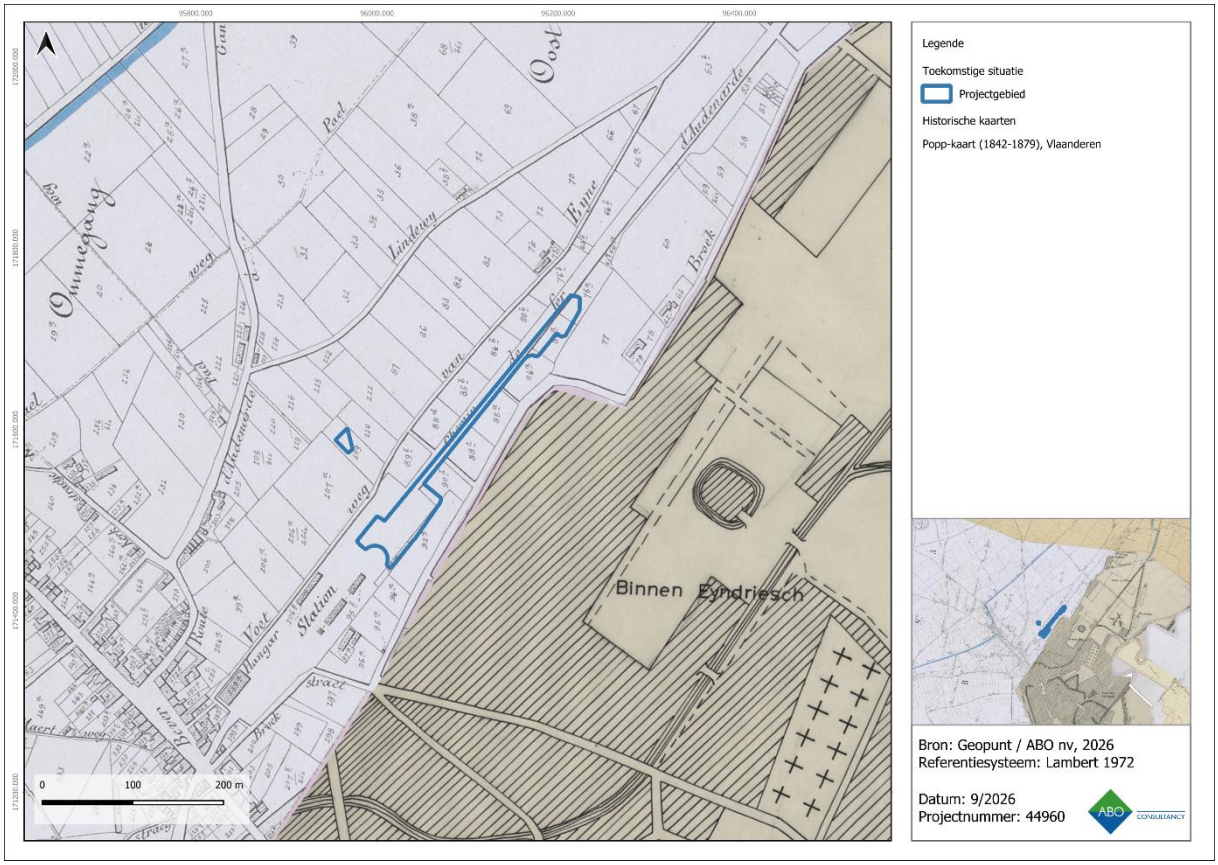
Figuur 21: Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied

Figuur 22: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied

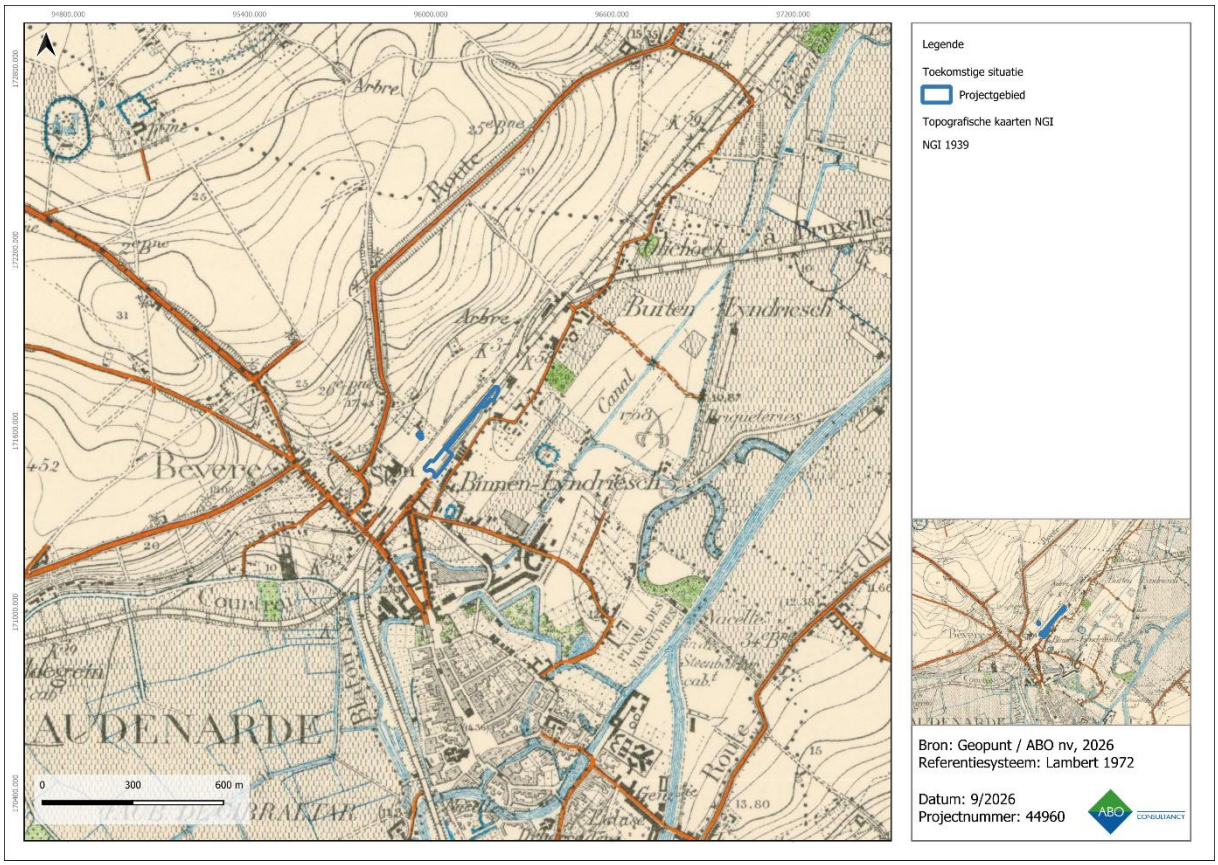
Figuur 23: Vandermaelenkaart met aanduiding van het projectgebied

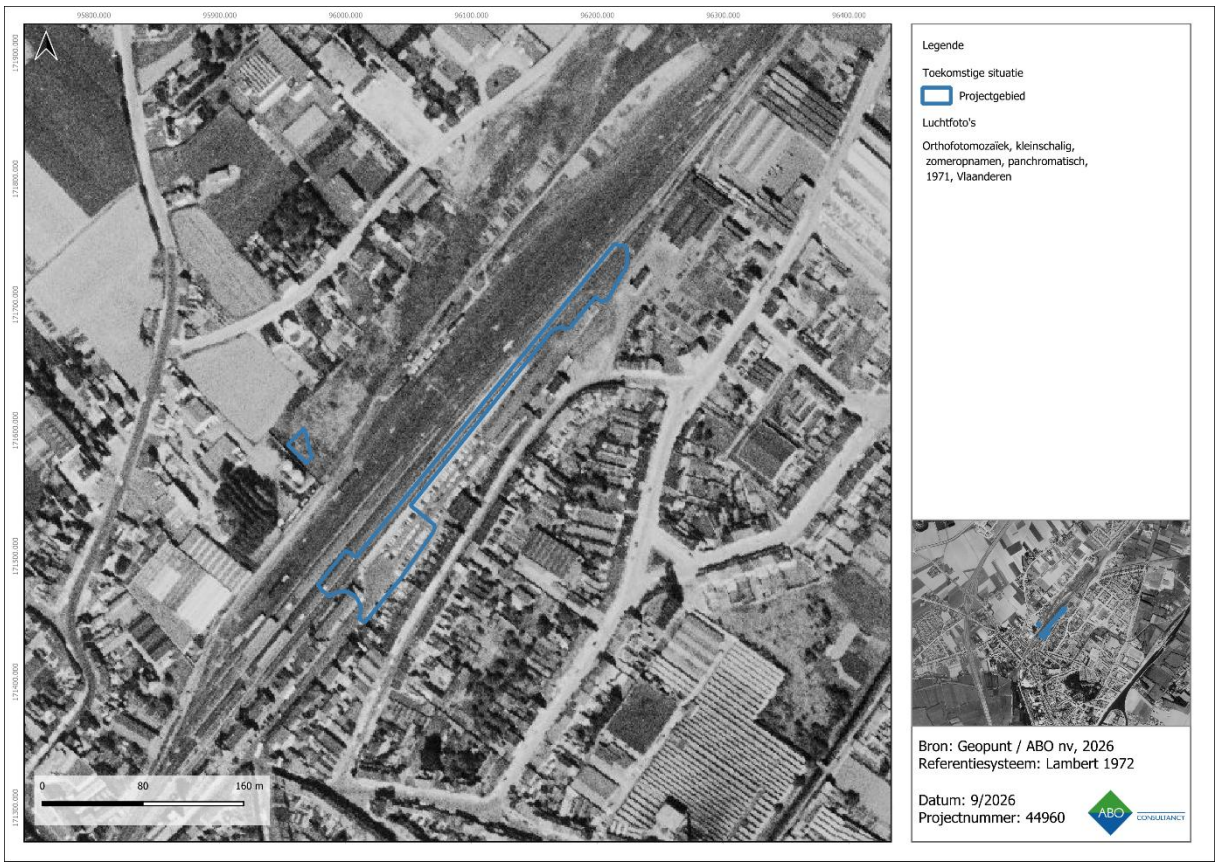
Figuur 24: Poppkaart met aanduiding van het projectgebied

4.5 ORTHOFOTOGRAFISCHE EN TOPOGRAFISCHE BRONNEN VANAF 1900

Ook de topografische kaarten van 1904 en 1939 tonen geen grote wijzigingen ten opzichte van de 19de-eeuwse situatie en worden niet weergegeven in dit rapport. Op de **orthofoto van 1971** wordt reeds de hedendaagse situatie benaderd (Figuur 26). Het terrein ten noordwesten van het spoor is braakliggend. Langsheen het spoor zijn lange loodsen aanwezig. Het braakliggend terrein in het noordwesten bevat nu een fietsenstalling. Deze loodsen zijn nog steeds zichtbaar op de **orthofoto van 1990** (Figuur 27). De loodsen zijn verdwenen op de **orthofoto van 2002** (Figuur 28) waardoor het stationsgebouw als afzonderlijke structuur zichtbaar wordt. Op de **orthofoto van 2009** (Figuur 29) is de fietsenstalling op het noordwestelijke terrein verdwenen en vervangen door parking. Op orthofoto's van de opvolgende jaren worden geen bodemingrepen vastgesteld.

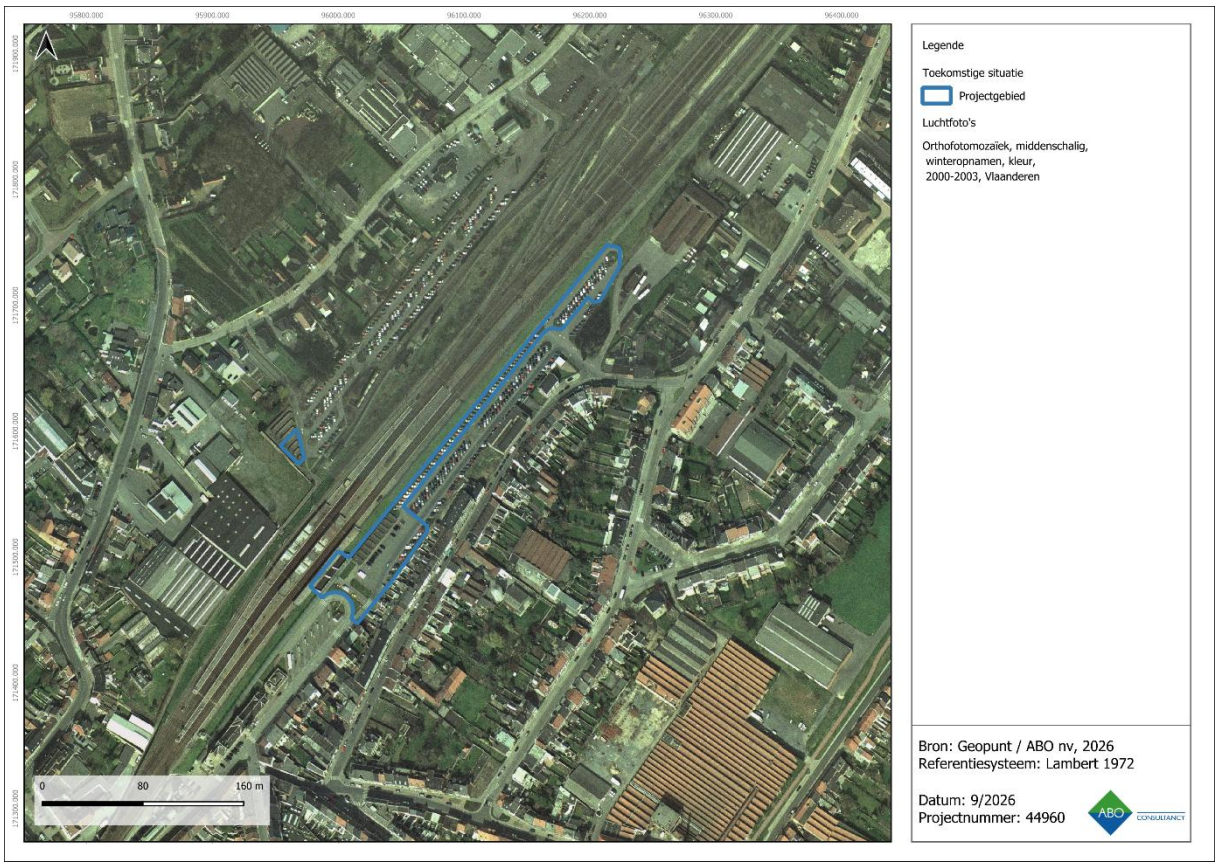
Figuur 25: Topografische kaart van 1939 met aanduiding van het projectgebied

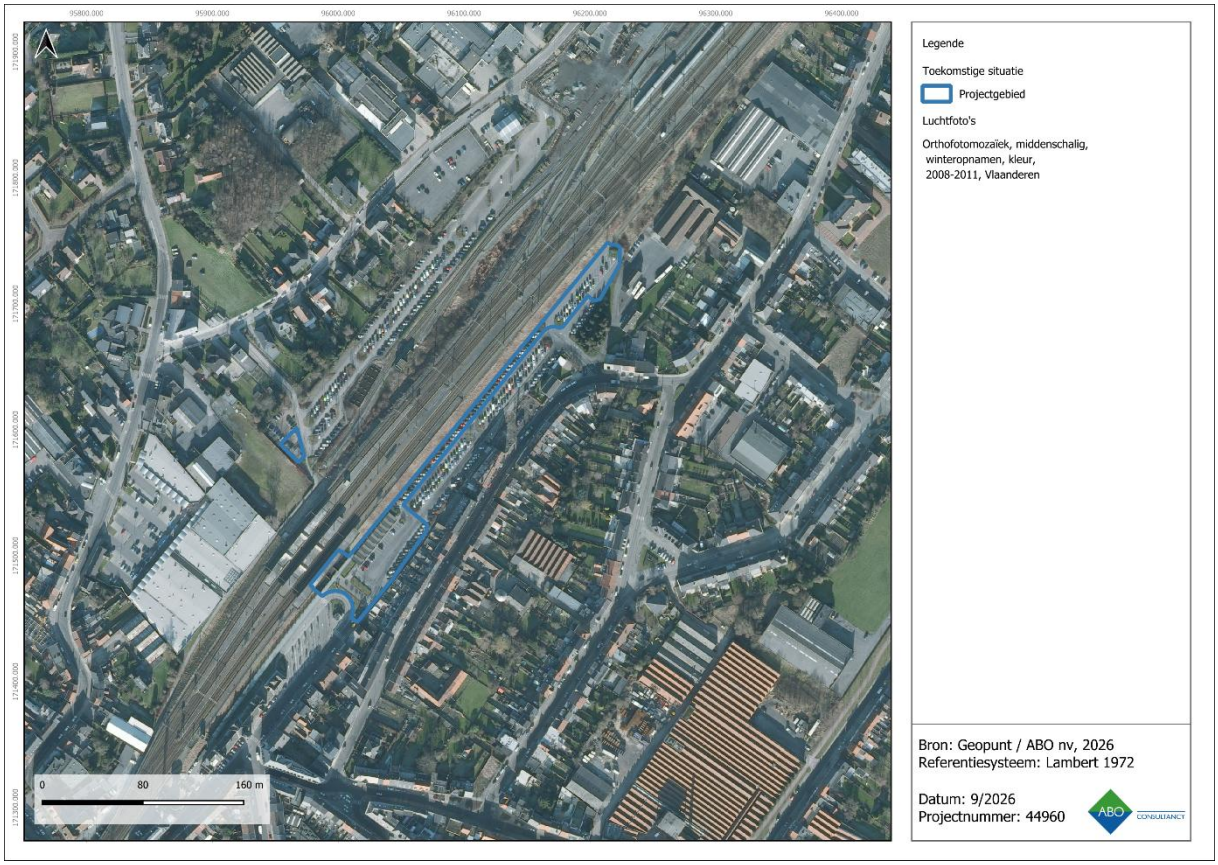
Figuur 26: Orthofotomozaïek uit 1971 met aanduiding van het projectgebied

Figuur 27: Orthofotomozaïek uit 1990 met aanduiding van het projectgebied

Figuur 28: Orthofotomozaïek uit 2002 met aanduiding van het projectgebied

Figuur 29: Orthofotomozaïek uit 2009 met aanduiding van het projectgebied

4.6 SYNTHESE ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

De historische stadskern van Oudenaarde naar het zuiden kent een sterke archeologische densiteit met resten vanaf de steentijd tot en met de nieuwe tijd, waaronder bewonings-, verdedigings- en ambachtelijke structuren. Buiten de historische stadskern zijn onder meer vroegmiddeleeuwse resten, schansen, forten, een galgenveld, musketkogels en militaria aangetroffen waardoor ook voor het projectgebied archeologisch potentieel voor verschillende periodes aanwezig blijft. Onderzoeken in de omgeving tonen zowel recente verstoringen als lokaal goed bewaarde bodemprofielen en archeologische sporen waaronder greppels, een toegangsweg en mogelijke haardkuilen. Het historisch kaartmateriaal wijst erop dat het projectgebied tot in de 19de eeuw grotendeels onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond was, hoewel op oudere kaarten mogelijk bebouwing nabij het huidige station voorkomt. Vanaf de 20ste eeuw nam de antropogene inrichting sterk toe door spoorinfrastructuur, loodsen, het stationsgebouw, verhardingen en parkings waardoor plaatselijk bodemverstoring verwacht wordt. De aanwezigheid van historische landgebruikslagen vóór de moderne inrichting betekent echter dat eventuele oudere archeologische niveaus niet volledig kunnen worden uitgesloten. Vooral resten uit de nieuwe en nieuwste tijd lijken op basis van de gekende gegevens het meest kansrijk, maar oudere archeologische resten kunnen niet worden uitgesloten. Het archeologisch kennispotentieel binnen het projectgebied moet daarom vooral worden beoordeeld in functie van de mate waarin de oudere bodem en archeologische niveaus door de latere spoor-, bouw- en verhardingswerken bewaard zijn gebleven.

5 BESLUIT

5.1 POTENTIEEL TOT KENNISVERMEERDERING

Deze archeologienota werd opgemaakt door ABO nv naar aanleiding van een omgevingsvergunningsaanvraag in functie van stedenbouwkundige handelingen. Het doel van dit bureauonderzoek is om een inschatting te maken van het potentieel tot kennisvermeerdering op basis van een impactanalyse van de werkzaamheden in combinatie met de ontsloten landschappelijke en historische of archeologische gegevens. De resultaten van het bureauonderzoek kunnen als volgt samengevat worden.

Het projectgebied omvat twee terreinen aan weerszijden van de spoorbundel waarvan het oostelijke deel (6.278,63 m²) grotendeels verhard is en het westelijke deel (256,87 m²) volledig verhard is. De geplande werken omvatten de sloop van het bestaande stationsgebouw en fietsenstallingen en de aanleg van een nieuw station, fietsenstallingen, fietspad, verhardingen, wadi's en ondergrondse water- en septische putten. De bodemingrepen variëren van 0,40 m tot maximaal 2,50 m-mv, waarbij de liftput, septische put en regenwaterput het diepst ingrijpen (maar binnen een zeer beperkte oppervlakte). De grootste ingrepen zijn de uitgraving voor het nieuwe stationsgebouw (555,71 m² tot 1,50 m-mv), de fietsenstallingen (573,23 m² tot 1,50 m-mv) en het fietspad (1.258,81 m² tot 1,00 m-mv). Omdat de diepte van de bestaande bodemverstoringen door bebouwing en verhardingen onbekend is, kan niet worden uitgesloten dat de geplande werken dieper reiken en archeologische resten beschadigen of vernietigen. Vooral de aaneengesloten bodemingrepen ten oosten van de spoorbundel, met dieptes vanaf 0,40 m tot 2,50 m-mv, vormen vanuit archeologisch oogpunt het belangrijkste aandachtspunt. Hier bestaat een kans dat archeologisch vooronderzoek kennis over aanwezige archeologische niveaus, sporen en vondsten kan opleveren. In kleinere, niet-aaneengesloten zones is de kans op kennisvermeerdering beperkter door de vermoedelijke bestaande verstoringen en de beperkte omvang van de ingrepen.

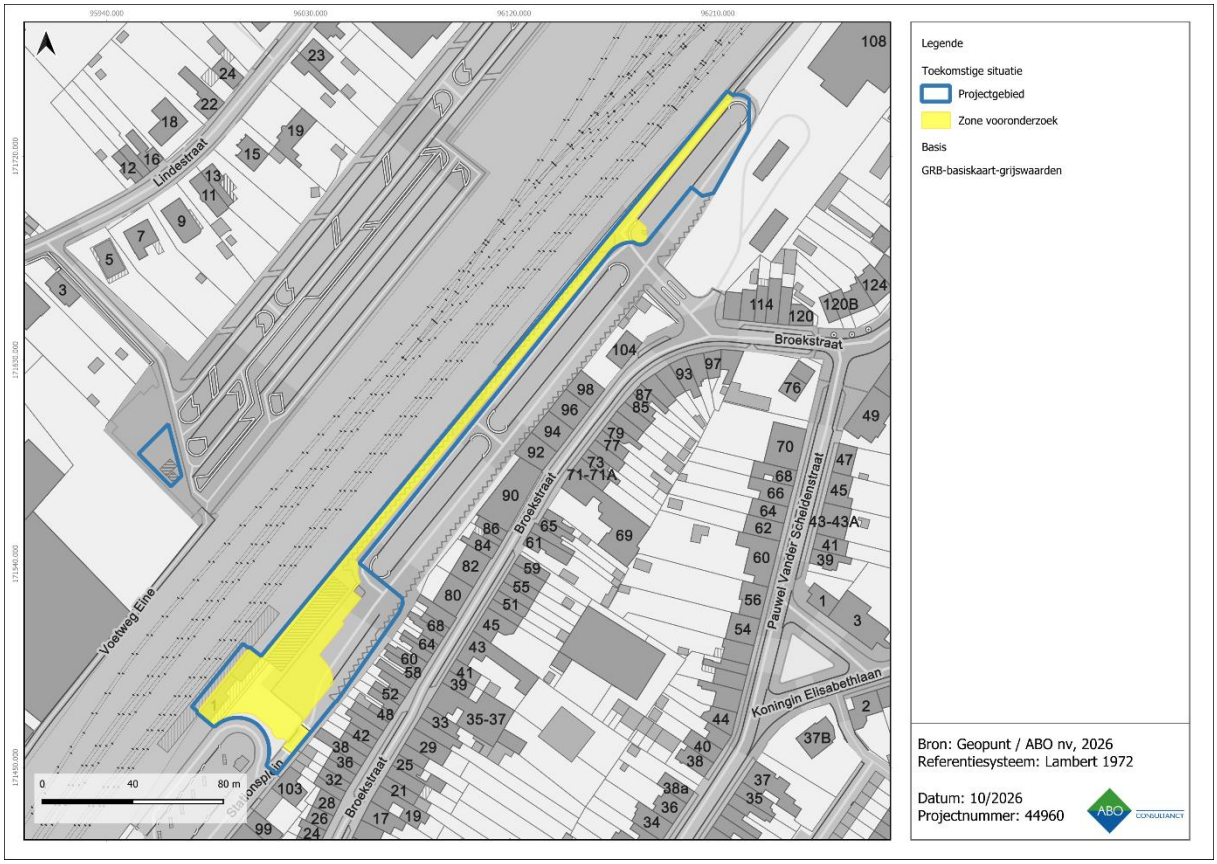
Het projectgebied ligt in de verstedelijkte Boven-Scheldevallei, met een langdurige antropogene invloed door spoorinfrastructuur, bebouwing en verhardingen. Landschappelijk bevindt het terrein zich in een historisch natte laagte nabij de Rietgracht terwijl ten noordwesten de rand van de riviervallei duidelijk zichtbaar is. De huidige terreinvorm is sterk door de mens beïnvloed met aangrenzend onder meer aanzienlijke ophogingen van de spoorinfrastructuur. De bodem is gekarteerd als OB wat wijst op sterke antropogene beïnvloeding of een niet-karteerbare toestand door bebouwing en verharding; recente bodemverstoringen zijn daarom waarschijnlijk. In de omgeving komt mogelijk oorspronkelijk een droge, goed ontwaterde Lbp-zandleembodem voor waarbij colluvium eventueel als afdekkend pakket boven oudere archeologische niveaus kan hebben gefungeerd. De Quartairgeologie bestaat uit fluviatiele afzettingen, afgedekt door eolische en/of hellingsafzettingen en plaatselijk bijkomend door tardiglaciale tot holocene fluviatiele afzettingen. Deze afdekkende Quartaire pakketten kunnen dieper gelegen archeologische niveaus hebben beschermd tegen latere verstoring waardoor het archeologisch kennispotentieel lokaal behouden kan zijn. De ligging in een natte vallei maakt het terrein minder aantrekkelijk als kampplaats voor jagers-verzamelaars maar sluit deze en sporensites uit latere periodes ook niet uit. De Tertiaire ondergrond ligt op grote diepte (minimaal 23 m-mv) en wordt door de geplande werken niet bereikt. Ondanks de waarschijnlijke recente verstoring blijft vooral in eventueel bewaarde, dieper gelegen Quartaire pakketten een archeologisch kennispotentieel aanwezig wat nader onderzoek naar bodemopbouw en bewaring kan verantwoorden.

De historische stadskern van Oudenaarde naar het zuiden kent een sterke archeologische densiteit met resten vanaf de steentijd tot en met de nieuwe tijd, waaronder bewonings-, verdedigings- en ambachtelijke structuren. Buiten de historische stadskern zijn onder meer vroegmiddeleeuwse resten, schansen, forten, een galgenveld, musketkogels en militaria aangetroffen waardoor ook voor het projectgebied archeologisch potentieel voor verschillende periodes aanwezig blijft. Onderzoeken in de omgeving tonen

zowel recente verstoringen als lokaal goed bewaarde bodemprofielen en archeologische sporen waaronder greppels, een toegangsweg en mogelijke haardkuilen. Het historisch kaartmateriaal wijst erop dat het projectgebied tot in de 19de eeuw grotendeels onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond was, hoewel op oudere kaarten mogelijk bebouwing nabij het huidige station voorkomt. Vanaf de 20ste eeuw nam de antropogene inrichting sterk toe door spoorinfrastructuur, loodsen, het stationsgebouw, verhardingen en parkings waardoor plaatselijk bodemverstoring verwacht wordt. De aanwezigheid van historische landgebruikslagen vóór de moderne inrichting betekent echter dat eventuele oudere archeologische niveaus niet volledig kunnen worden uitgesloten. Vooral resten uit de nieuwe en nieuwste tijd lijken op basis van de gekende gegevens het meest kansrijk, maar oudere archeologische resten kunnen niet worden uitgesloten. Het archeologisch kennispotentieel binnen het projectgebied moet daarom vooral worden beoordeeld in functie van de mate waarin de oudere bodem en archeologische niveaus door de latere spoor-, bouw- en verhardingswerken bewaard zijn gebleven.

5.2 AFWEGING NOODZAAK VERDER VOORONDERZOEK

Op basis van bovenstaande argumenten kan geconcludeerd worden dat verder archeologisch onderzoek nodig is. Daarom wordt er **verder onderzoek** geadviseerd voor een oppervlakte van 3.668,00m², vanaf nu het onderzoeksgebied genoemd. De vereiste verdere stappen worden in het Programma van Maatregelen beschreven. Voor de overige 2.867,50m² van het projectgebied zijn er geen bijkomende maatregelen van toepassing.

Figuur 30: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied

6 BIBLIOGRAFIE

Atlas Cadastral parcellaire de la Belgique, Philippe-Christian Popp, uitgegeven in 1842-1879, schaal 1:5000.

Atlas van de Buurtwegen, opgesteld naar aanleiding van de wet op de buurtwegen van 10 april 1841, schaal 1:2.500 (overzichtsplannen schaal 1:10.000).

Bouckaert, Kevin, en Jeroen Verrijckt. 2022. *Oudenaarde, Galgestraat*. 1112. J. Verrijckt Archeologie & Advies. https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/23706.

De Decker, Cynrik, Evguenia Emelianova, Ellen Delauré, Frédéric Joos, en Erwin Van Humbeeck. 2026. *WS3104392058 - Oudenaarde Station NMBS Stations vooronderzoek CTE*. 2026-B-100-HO-01. Bombe.

Geopunt Vlaanderen, Orthofoto's 1971, 1979-1990, 2002-2003, 2014, 2015, 2016, 2020, [online], http://www.geopunt.be (geraadpleegd op 2-10-2026)

Kaart van Villaret, Institut National de l'Information Géographique et Forestière, Sint-Mande (France), CH 292, uitgegeven in 1745, schaal 1:14.400.

Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden voor Zijn Koninklijke Hoogheid de Hertog Karel Alexander van Lotharingen, Jozef Jean François de Ferraris, Koninklijke Bibliotheek van België, uitgegeven in 1770-1778, schaal 1:11.520 herleid naar 1:25.000.

Plan de la ville d'Oudenarde. 1697. 1697. 1:9215. https://agatha.arch.be/data/images/510/510_1443_000_05161_000/0_0001.

Polfliet, Bruno, Robbe De Martelaere, Frédéric Cruz, en Rune Van Caenegem. 2025. *Westerring 7 (Oudenaarde, Oost-Vlaanderen)*. Ruben Willaert nv. https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/33698.

Pype, Pedro, Emmy Nijssen, en Maarten Praet. 2018. *Archeologische aanwijzingen voor een militair fort? Archeologisch vooronderzoek langs de Blekerijstraat 43 te Oudenaarde*. 848. ABO Archeologische rapporten. ABO nv. https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/9686.

Topografische kaart van België, Philippe Vandermaelen, uitgegeven in 1846-1854, schaal 1:20.000.

Topografische kaarten, 1873, 1904, 1939, 1969, 1981, 1989, *[online],* www.cartesius.be, (geraadpleegd op 2/10/2026)

7 LIJSTEN

7.1 LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: GRB basiskaart met aanduiding van het projectgebied 6
Figuur 2: Meest recente orthofoto (2025) met aanduiding van het projectgebied.....8
Figuur 3: Overzicht van de geplande bodemingrepen 10
Figuur 4: Inplantingsplan nieuwe toestand. (Initiatiefnemer 2026) 11
Figuur 5: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied 13
Figuur 6: Digitaal Hoogtemodel (1m) met waterlopen en aanduiding van het projectgebied, macroniveau 14
Figuur 7: Digitaal Hoogtemodel (1m) met waterlopen en aanduiding van het projectgebied, microniveau 14
Figuur 8: Hoogteprofielen van noordoost naar zuidwest en van noordwest naar zuidoost. 15
Figuur 9: Skyview (factor 0,25 m) met aanduiding van het projectgebied 15
Figuur 10: Gedigitaliseerde bodemkaart met aanduiding van het projectgebied 16
Figuur 11: Gedigitaliseerde Quartairgeologische kaart (1:200.000) met aanduiding van het projectgebied 17
Figuur 12: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied 17
Figuur 13: Overzichtskaart met aanduiding inslagen van Britse vliegtuigbommen. (De Decker et al. 2026, p. 20)..... 20
Figuur 14: Visuele weergave van de Inventaris Onroerend Erfgoed rondom het projectgebied..... 21
Figuur 15: Visuele weergave van de Centrale Archeologische Inventaris in de dichte omgeving..... 22
Figuur 16: GRB met aanduiding van recent archeologisch onderzoek in de omgeving van het projectgebied. 25
Figuur 17: Profielen uit het proefsleuvenonderzoek aan de Blekerijstraat. (Pype et al. 2018, p. 30-31).... 26
Figuur 18: Bodemprofielen uit het proefsleuvenonderzoek aan de Westerring. (Polfliet et al. 2025, p. 55-56)..... 27
Figuur 19: Kaart van 1697 met aanduiding van het projectgebied. 28
Figuur 20: Villaretkaart met aanduiding van het projectgebied 28
Figuur 21: Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied 29
Figuur 22: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied 29
Figuur 23: Vandermaelenkaart met aanduiding van het projectgebied 30
Figuur 24: Poppkaart met aanduiding van het projectgebied 30
Figuur 25: Topografische kaart van 1939 met aanduiding van het projectgebied..... 31
Figuur 26: Orthofotomozaïek uit 1971 met aanduiding van het projectgebied 32
Figuur 27: Orthofotomozaïek uit 1990 met aanduiding van het projectgebied 32
Figuur 28: Orthofotomozaïek uit 2002 met aanduiding van het projectgebied 33
Figuur 29: Orthofotomozaïek uit 2009 met aanduiding van het projectgebied 33
Figuur 30: Overzicht van het archeologisch advies met betrekking tot het projectgebied..... 36
Figuur 31: Orthofoto met aanduiding van het onderzoeksgebied..... 43
Figuur 32: Orthofoto (2025) met aanduiding van de profielputten voor het landschappelijk bodemonderzoek..... 47
Figuur 33: Orthofoto (2025) met indicatieve locatie van de proefsleuven 55

7.2 LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1: Overzicht van de geplande bodemingrepen per niveau 9
Tabel 2: Overzicht van de CAI-locaties in de omgeving van het projectgebied 22
Tabel 3: Afweging mogelijke onderzoeksmethodes. 43
Tabel 4: Overzicht onderzoeksvragen landschappelijk bodemonderzoek 46
Tabel 5: Technische gegevens voor het voorgestelde landschappelijk profielputtenonderzoek 47
Tabel 6: Overzicht onderzoeksvragen verkennend archeologisch booronderzoek 48
Tabel 7: Overzicht onderzoeksvragen waarderend archeologisch booronderzoek 50
Tabel 8: Overzicht onderzoeksvragen proefputten steentijdtraject 52
Tabel 9: Overzicht onderzoeksvragen proefsleuvenonderzoek 54
Tabel 10: Technische gegevens voor het voorgestelde proefsleuvenonderzoek 54